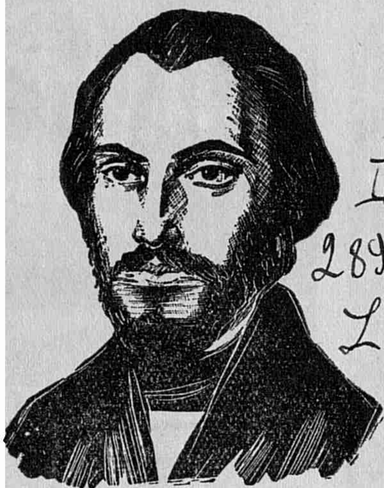
Lt Athanasie Napoleon
din Geniu

DOBROGEA
şi
GURILE DUNĂREI

Text şi Hartă

1896

II
2892
L.

DOBROGEA

ŞI

GURILE DUNĂREI

DIN PUNCTELE DE VEDERE

FISIC-MILITAR ŞI POLITIC-ADMINISTRATIV

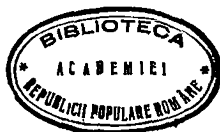
(TEXT ŞI HARTĂ)

DE

Locotenent ATHANASIE NAPOLEON

DIN GENIU.

BUCURESCI
STABILIMENTUL GRAFIC I. V. SOCECŬ
59, STRADA BERZII, 59.
1896.

Fie-care exemplar va purta semnătura mea.

Locotenent Ath. Napoleon

48431.

Domnului General A. Berendei

Fostu meu şef şi inspector de armă

Ca semn de respect şi înaltă stima

Locotenent Ath. Napoleon
din geniu

1896 Septembrie

PREFAŢA

Incă de acum patru ani, pe când mĕ aflam la Regimentul No. 2 geniu Focşani, am făcut deja o mică încercare spre a scrie ceva asupra „**Dobrogei şi gurilor Dunărei, din punctul de vedere fisic şi militar**“.

Acéstă încercare am făcut-o, de óre-ce titlul de mai sus fiind subiectul tezei ce mi se dăduse de şcóla Regimentară, eram nevoit a scrie ceva asupra subiectului dat.

Lipsa complectă însă de date asupra acestei provincii, m'a făcut să depun de o camdată lucrarea incomplectă şi numai cu puţinele date ce am putut culege atunci; luându-mi însă ferma hotărîre, ca mai târziu să complectez acéstă lucrare.

In adevĕr, vĕḑând o lipsă aprópe complectă asupra descrierei acestei provincii pe care o avem în stăpânire de aprópe douĕ-ḑeci de ani. Aşa fiind, m'am hotărît a întreprinde personal în timpul verei a 2 ani consecutivi, escursiuni în aprópe mai tóte localităţile acestei provincii, adunând tot felul de notiţe, redigind apoi lucrarea de faţă: **Dobrogea şi gurile Dunărei,** *din punctele de vedere* **fisic-militar** *şi* **politic-admini-**

strativ, *singurile puncte de vedere ce am credut că intereséză mai în de aprópe pe ori-cine.*

Descrierea acestei provincii până în present, destul de necunoscută de o mare parte dintr'e noi, m'a făcut să dau la lumină puţinele date ce am cules şi să lucrez în acelaşi timp şi o **Hartă a Dobrogei** *corespundětóre textului; aşa în cât se va vedea că există concordanţă într'e tot ce este în text şi hartă.*

Bucuresci, 15 Iulie 1896.

DEDIC

ACÉSTĂ ÎNTÂIA A MEA LUCRARE

DOMNULUI

Lt.-Colonel G. JANNESCU

Sub-Şeful Institutului Geografic

Fostul meu Şef şi Profesor de Geografie Militară

CA

RECUNOSCINŢĂ

DOBROGEA

ŞI

GURILE DUNAREI

DESCRIERE FISICA-MILITARA ŞI POLITICA-ADMINISTRATIVA

DOBROGEA

PARTEA I-a.

DESCRIERE FISICĂ-MILITARĂ

Situaţiune. Dobrogea ocupă partea orientală a Regatului României; coprinsă într'e Dunăre la Nord şi Vest, Marea Négră la Est şi linia convenţională ce-i servă de frontieră despre Bulgaria, la Sud.

Ea este situată într'e 43⁰,46' şi 45⁰,28' de latitudine nordică şi 25⁰,2' şi 27⁰,21' de longitudine orientală [1]).

Formă. Dobrogea are forma unui cadrilater neregulat, ale cărui cele 4 laturi ar fi: latura de Vest, o linie ce ar uni Silistra cu Galaţi; latura de Nord, o linie ce ar uni Galaţi cu Vîlcov [2]); latura de Est, o linie ce ar uni Vîlcov cu Ilanlîk [3]) şi latura de Sud, o linie ce ar uni Ilanlîk cu Silistra.

Intindere. Suprafaţa totală a Dobrogei este de aprópe 15.000 kmp. Lungimea de la Nord la Sud, socotită pe soseaua Tulcea-Constanţa-Mangalia până

---

1) Considerând meridianu ce trece prin farul portului Sulina.
2) Oraş din Basarabia, la gura Chiliei.
3 Ultimul punct locuit pe ţĕrmul Mărei-Negre, lângă frontiera bulgară.

la Ilanlîk, este de 183 km. Lăţimea socotită pe Dunăre şi braţul Sulinei, începând de la Galaţi şi până la portul Sulinei, este de 92 mile sau 170 km., socotind tóte sinuositățile braţului Sulinei; iar în linie dréptă de la Galaţi la Sulina ar fi de 130 km.

Lăţimea minimă o atinge în dreptul depresiunei Cernavoda-Constanţa şi este de 66 km., socotită pe calea ferată ce unesce Cernavoda cu Constanţa.

Lungimea liniei convenţionale de la Sud, care formézä frontiera politică despre Bulgaria, este de 136 km., mĕsurată pe distanţa ce separă cele 45 pichete de pe frontieră. O linie dréptă însă, ce unesce Silistra cu Mangalia sau Ilanlîk, mĕsóră 112 km.

Limite naturale şi politice. Limitele naturale şi politice ale Dobrogei sunt următórele:

La Vest, hotarul natural ce o desparte de Muntenia este Dunărea, începĕnd de la apróре 2 km. spre Est de Silistra, din dreptul insulei Pastramagi şi până la Galaţi, sau gura Prutului.

La Nord, hotarul politic al Dobrogei este Basarabia, de care se desparte prin Dunărea propriŭ ḑisă, de la gura Prutului şi până la punctul Pătlăgénca; de unde apoi începe braţul Chiliei, până în dreptul uneia din gurile Chiliei numite Stari-Stambul, pe unde trece frontiera politică despre Basarabia.

La Est, este udată de Marea Négră, care îĭ formézä hotarul natural în acéstă parte, din dreptul gurei Stari-Stambul şi până la Ilanlîk, lângă frontiera bulgară.

La Sud, are ca hotar politic o linie convenţională lungă de 136 km., care plécă de la 1 km. jumătate la Sud de Ilanlîk şi până la apróре 2 km.

la Est de Silistra, frontiera trecênd într'e oraş şi fortul Arab-Tabia [1]).

Descriere geologică.

In descrierea unei regiuni, studiul geologic trebue să formeze baza sau punctul de plecare; căci descrierea geologică, este baza esenţială a cunoscinţei formărei terenului.

In adevĕr, tóte accidentele exteriόre ale unei regiuni ca munţi, ape etc., sau geografia fisică a unei regiuni, depind de circomstanţele geologice ale timpurilor preistorice; tot ast-fel depinde şi geografia politică sau desvoltarea popórelor, aşezarea şi formarea lor în state etc.

Din punctul de vedere geologic, solul Dobrogei aparţine mai mult ridicăturei munţilor Caucas, cari la o epocă geologică au ridicat şi solul Dobrogei. Analisa straturilor munţilor Caucas, cu acela al insulei Şerpilor şi a înălţimilor Dobrogei; precum şi direcţiunea acestor înălţimi, ce par a fi o continuare a lanţului munţilor Caucas, ne întăresce în acéstă părere.

Terenurile Dobrogei, le putem împărţi geologicesce în 2 părţi: Uă parte aparţinênd ridicătureĭ Caucasului şi situată la Nordul depresiunei Cernavoda-Constanţa, formênd insula Măcin; iar a doua parte cu mult mai mică, coprinde terenul de la Sudul depresiunei Cernavoda-Constanţa şi care pare a aparţine ridicăturei Balcanilor.

---

[1]) Unul din cele 2 forturi principale dimprejurul Silistrei şi anume: Megidie-Tabia şi Arab-Tabia; acésta din urmă cădênd pe teritoriul nostru.

Analisa terenurilor Dobrogei, o putem vedea făcênd următórele 3 secţiuni[1]) în terenurile ei şi anume:

1. *Uă secţiune longitudinală*, de la Nord la Sud şi care trece prin localităţile *Isaccea-Megidie-Derechioi* (fig. 1, planşa I).

2. *Uă secţiune transversală*, de la Vest la Est şi care trece prin *Dăeni-Caugagi-Jurilofca*, până lângă ţĕrmul Mărei-Negre (fig. 2, aceiaşi planşe).

3. *Uă altă secţiune transversală*, mai spre Nord, începênd de la *Carcaliu* (15 km. la Sud de Măcin) şi trecênd prin *Niculiţel* şi *Tulcea* (fig. 3, aceiaşi planşe).

Din examinarea acestor tăeturi, putem stabili sau analisa terenurile Dobrogei şi cari ar fi următórele: Terenuri primitive, representate prin granit şi micachiste; terenuri paleozoice (silurian), aparţinênd epocei primare; terenurile triasic, jurasic şi cretaceu, aparţinênd epocei quaternare.

Modul repartisărei acestor terenuri, se vede destul de lămurit în cele 3 secţiuni, făcute în terenurile Dobrogei (fig. 1, 2 şi 3 planşa I).

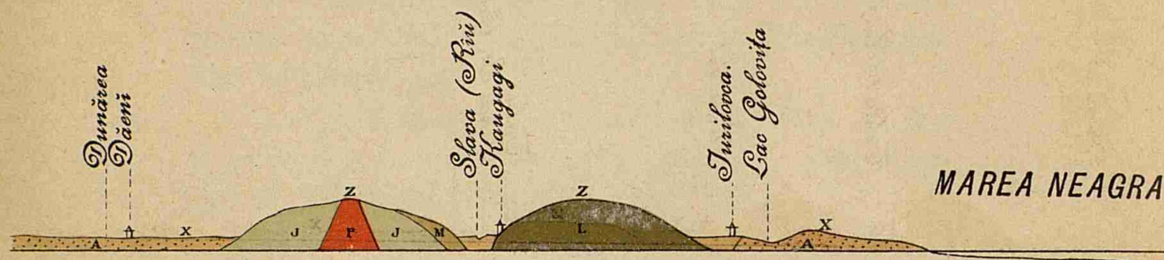
Terenul de la Sudul depresiunei Cernavoda-Constanţa, este mai mult calcaros şi aparţine epocei quaternare; iar terenurile de la Nordul acestei depresiuni, sunt granitice şi aparţin epocei secundare.

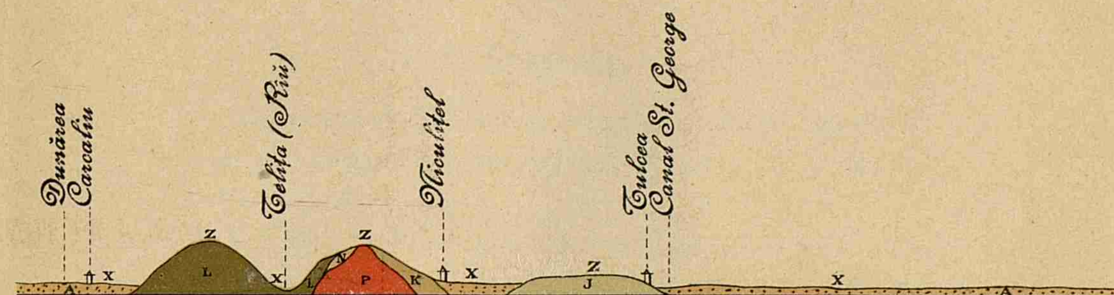
[1]) Secţiuni făcute de A. de Richard, inginer de mine.

Tăeturĭ în terenurile Dobrogeĭ. (Scara $\frac{1}{800000}$)

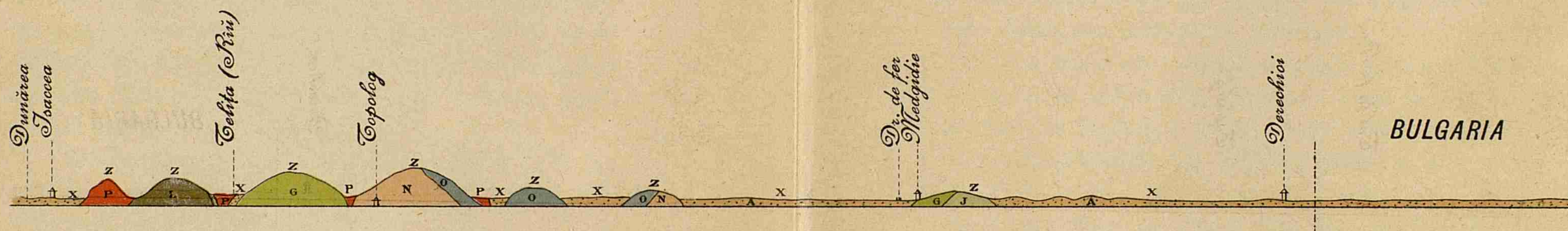
No. 2. Secţiune de la Dăenĭ-Kaugagi-Jurilovca

No. 3. Secţiune de la Carcaliu-Niculiţel-Tulcea

No. 1. Secţiune de la Isaccea-Medgidie-Derechioi

EXPLICAREA CULORILOR ŞI LITERILOR

1) *Alluvion quaternar (Loess)* — A

2) *Cretaceu* — G

3) *Jurasic* — J, K

4) *Trias* — (gri)

5) *Dévonien* — M

6) *Paléozoïque (Silurien)* — N

7) *Azoïque (Micaschiste, Talcschiste, Gneiss)* — O } *Primitif*

8) *Granit* — P } *Primitif*

X Regiune inferióră (Lacurĭ sărate și surse feruginóse). Agricultură, cereale.

Y Regiune mijlocie (Sare gemă, lignite, petroleŭ, surse sulfuróse). Agricultură: cereale, arborĭ fructiferĭ, viĭ, pădurĭ, pășunĭ.

Z Regiune superióră (Antracite, graphite, etc.) Agricultură: Pășunĭ și pădurĭ.

După A. de Richard. *Stab. graf. I. V. Socecŭ Bucurescĭ. 48431.* *Dobrogea, de Locot. Ath. Napoleon.*

DESCRIERE FISICA

I. Orografie.

Din punctul de vedere orografic sau al reliefului solului, Dobrogea nu are un sol uniform, ci presintă diferite aspecte.

Ast-fel: la Sud este apròpe plat şi format din mici mamelòne, cari nu ţin mai nici o legătură într'e ele; în centru este puţin accidentat, presintă chiar o depresiune sau spintecătură, aceia a Cernavodei-Constanţa; pe mĕsură ce înaintăm spre Nord, terenul se ridică şi devine o regiune mamelonată, în care mamelònele ţin legătură într'e ele, dând òre-care direcţiune înălţimilor Dobrogei.

Cele mai mari înălţimi, se găsesc în unghiul Nord-Vestic al ei, împrejurul Măcinului unde este şi nodul orografic al regiunei; ast-fel vêrful Greci şi încă câte-va din împrejurimi, au înălţimi până la 450 metri. Din acest nod orografic plécă o serie de înălţimi, unele spre Sud; iar altele spre Est, sau Sud-Est.

Aceste înălţimi merg apròpe paralel cu cursul Dunărei şi mai apròpe de ea de cât de Mare, determinând cele 2 cline, din cari se scurg apele Dobrogei, unele către Dunăre; iar altele către Mare, sau regiunea lacurilor.

Ast-fel, din *vîrful Greci* (426 metri), începe o serie de înălţimi spre Sud; formate precum am ḑis deja, din mamelòne înalte, legate unele de altele. Pe acéstă serie de înălţimi întêlnim următòrele părţi mai ridicate, pe cari le vom numi vîrfuri: *Vîrful Iaila* (249 metri), în dreptul comunei Ortachioi; *vîrful Sa-*

kar-Bair sau *Atmagea* (400 metri), situat la câţi va kilometri, în apropierea comunei Atmagea. Acéstă serie de înălţimi, se micşoréză pe mĕsură ce înaintăm spre Sud, până în dreptul depresiunei Cernavóda-Constanţa; unde cele 2 cline dispar, solul presentând în acéstă parte, mai mult aspectul unei câmpii.

Tot din nodul orografic al regiunei de Nord-Vest, plécă spre Est şi Sud-Est alte serii de înălţimi, purtând diferite numiri şi anume: *Culmea lui Isac*, plécă din vîrfu numit *Piscu Tutuiat* (546 metri), merge d'alungul Dunărei şi a braţului Sf. Gheorghe şi aprópe paralel cu cursul ei, terminându-se lângă Dunavĕţ. Pe acéstă culme, incepând de la Vest spre Est, întâlnim următórele vîrfuri: *Pădurea Taiţa* (284 metri); *Teliţa* (290 metri); *Tulcea* (205 metri); *Beştepe* (242 metri). Aceasta culme are o clină cât se póte de repede în partea despre Dunăre şi mai dulce în partea despre Sud.

Uă altă serie de înălţimi sau mamelóne, strîns legate unele de altele, numită *culmea Niculiţelului*, pleacă din vîrful *Pădurea Taiţa*. Această culme merge în direcţiunea Sud-Est şi aprópe paralel cu culmea lui Isac, printr'e rîurile Teliţa şi Taiţa, până la confluenţa lor în lacul Babadagului.

In fine, ultima serie de înălţimi mai importantă, la Sudul precedentei, este *Culmea Babadagului*, care pleacă tot din nodul orografic al regiunei de Nord-Vest şi anume din vîrful *Jaila*. Această culme se întinde, între rîul Taiţa şi Valea Cerchezească, mergând aprópe paralel cu cele 2 precedente şi terminându-se lângă regiunea lacurilor.

La Sudul depresiunei Cernavoda-Constanţa şi

până la frontiera despre Bulgaria, solul Dobrogei presintă aspectul unei regiuni intinse mamelonate, unde mamelonele nu ţin legătură unele de altele, precum o ţin cele de la Nordul depresiunei. Aceste mamelóne, cresc în înălţime pe măsură ce ne scoborîm spre Sud, în direcţia Balcanilor. In această parte a Dobrogei, coprinsă într'e depresiunea Cernavoda-Constanţa şi frontiera Bulgară, cele 2 cline care despărţeau apele Dunărei si ale Mărei Negre dispar. Lipsa cursurilor de apă, de asemenea este destul de bine simţită.

Făcând o comparaţiune într'e solul Dobrogei şi acela al Munteniei şi Sudul Basarabiei, se vede că e mult mai ridicat; malul drept al Dunărei, care în Bulgaria domină malul stâng din Oltenia şi Muntenia, continuă şi în Dobrogea, de a domina malul opus din Muntenia şi Sudul Basarabiei.

Ţĕrmul Mărei Negre, pe porţiunea coprinsă între Mangalia şi Constanţa, încă domină Marea. La Nord de Constanţa şi până in dreptul Deltei Dunărei, ţĕrmul Mărei este destul de jos şi alocurea chiar nisipos.

Delta Dunărei, din punctul de vedere al reliefului solului, presintă un aspect cu totul diferit de al restului Dobrogei. Nu se întâlnesce în tótă Delta, absolut nici o înălţime. Tótă porţiunea de teren, coprinsă într'e braţul Sulina şi Chilia, precum şi acea coprinsă într'e braţul Sulinei şi Sf. Gheorghe, presintă identic acelaş aspect; adică o regiune mlăştinósă, presărată din distanţă în distanţă cu o mulţime de bălţi, cari comunică într'e ele, precum şi cu braţele Dunărei limitrofe.

In timpul crescerei apelor, aceste bălţi şi rîuri

ce le unesc cu braţele Dunărei, primesc prisosul de apă din timpul crescerei apelor Dunărei, pentru al reda, atunci când apele braţelor Dunărei scad din nivelul lor.

In Delta Dunărei, într'e braţul Sulinei şi al Chiliei, întâlnim ca detaliu topografic : *Padurea Letea*, spre partea mărei, în dreptul Vilcovului. La Sudul braţului Sulinei, în porţiunea Deltei coprinsă într'e acest braţ şi acela al Sf. Gheorghe, se află al 2-lea detaliu topografic : *Padurea Caraorman*, care e cu mult mai mică ca cea precedentă şi se află situată in partea de mijloc, în dreptul comunei cu asemene numire. Mare parte din terenul mlăştinos al Deltei este acoperit cu trestii.

Porţiunea de teren coprinsă într'e braţul Sf. Gheorghe, Marea Neagră, Lacu Razelm şi rîul Dunavĕţ, presintă identic acelaş aspect ca şi Delta Dunărei.

La Sudul acesteia, începe *Regiunea Lacurilor mari* ale Dobrogei şi anume: *Razelm, Goloviţa, Zmeica* şi *Sinoe*, cari lacuri intră mult în solul Dobrogei. In acéstă parte, ţĕrmul Mărei Negre nu este destul de bine definit, până aprópe în dreptul comunei Caraharman (gura Buazului); acésta din causa micei diferinţe de nivel, dintr'e solul Dobrogei şi Mare.

La Sudul celor 4 mari lacuri expuse mai sus şi anume intr'e gura Buazului şi portul Constanţa, ıntâlnim o altă serie de 3 mici lacuri: *Gargalik, Taşaul* şi *Siut Ghiol* care fac ca ţĕrmul Mărei Negre se continue a fi şi în acéstă parte cât se póte de jos.

În porţiunea coprinsă intr'e Constanţa-Mangalia

(până la frontiera Bulgară), ţărmul mărei incepe a se inălţa, in unele părţi dominând chiar Marea.

II. Idrografie.

Din punctul de vedere idrografic, apele Dobrogei le putem resuma la 2 mai insemnate şi anume: *I-iu Dunarea,* cu afluenţii şi *Gurile ei* şi *II-lea Marea Négră,* cu regiunea marilor lacuri.

I-iu Dunărea.

Dunărea, udă partea de Vest şi Nord a Dobrogei. Începând de la 1 kilometru jumătate la Est de Silistra, cursul Dunărei propriu ḑise şi al braţului Chiliei, până in dreptu gurei Stari-Stambul, măsóră 410 kilometri.

La inceput pe o mică porţiune, coprinsă intr'e Silistra şi până dincolo de Ostrov (in dreptul comunei Bugeac), curge de la Vest la Est; de aci'şi schimbă cursul in direcţiunea Nord-Est, până la Raşova; apoi curge spre Nord, până in dreptul Hârşovei, formând un arc de cerc puţin deschis. De la Hârşova cursul Dunărei descrie un arc de cerc mai mic şi invers celui precedent şi continue apoi cursul direct spre Nord, formând câte-va mici cotituri, până in dreptul Măcinului. De la Măcin, curge spre Vest aprópe 10 kilometri, până in dreptul Brăilei. De aci curge iarăşi spre Nord, până la Galaţi şi de aci spre Est, până la Reni; descriind in general pe porţiunea cursului ei, coprinsă intr'e Măcin şi Reni, un mare arc de cerc. La Reni, cursul Dunărei schimbă

iarăşi de direcţie in spre Sud, pentru a o relua spre Est, până in dreptul punctului Pătlăgeanca, după ce a udat Cartal de partea Basarabiei şi Isaccea de partea Dobrogei.

De la punctul Pătlăgénca incep :

Gurile Dunărei

1. *Braţul Chiliei.* 2. *Braţul Sulinei* şi 3. *Braţul Sf. Gheorghe.*

1. Braţul Chiliei.

Acest braţ forméză frontiera naturală şi politică despre Basarabia. Lungimea lui este de 110 kilometri. El udă Ismail către inceputu lui; apoi intr'e satu Pardin şi Chilia-Nouă (Basarabia), braţul principal al Chiliei 'şi subimparte apele in mai multe braţe mici, dintr'e cari 2 sunt mai principale şi anume: cel de la mijloc *Serednie,* pe unde trece frontiera politică despre Basarabia şi cel de la Nord *Stepovoi,* care pórtă aceiaşi numire şi in porţiunea Chilia-Vîlcov, punându-se in comunicaţie cu Marea prin canalu Otcheacof. [1])

In prima porţiune a braţului Chiliei, dintr'e Ismail şi Chilia-Nouă, se forméză patru ostróve: *Kofa, Kişliţa, Soloneţ* şi *Tataru.* Cele d'ântâi trei aparţin Basarabiei, iar ostrovul Tătaru şi alte două mai mici, teritoriului nostru.

La Est de oraşul Chilia-Veche (Dobrogea), apele

[1]) Acéstă gură a Chiliei Ruşii au inceput a o canalisa.

braţului Chiliei se despart din nou, in mai multe braţe secundare, pentru a se impreuna iarăşi într'-unul singur aprópe de gură, in dreptul oraşului Vîlcov. Aceste braţe secundare sunt in numĕr de trei: *Stepovoi* la nord, *Solomonov* la mijloc, prin care trece şi frontiera şi *Cerneofca* la sud.

Aceste braţe in porţiunea dintr'e Chilia-Veche şi Vîlcov, inchid intr'e ele patru insule, dintr'e cari două aparţin teritoriului rusesc; iar alte două şi anume: Cerneofca şi Babina aparţin teritoriului Dobrogei.

In dreptul oraşului Vîlcov (Basarabia), apele Dunărei curgând prin braţele Chiliei, se scurg in Marea Négră prin nouă guri, formate prin intervalele ce separă cele nouă insule, de la gura acestui braţ şi cari insule sunt: *Belgarod*, *Otcheacof*, *Ankodinovo*, *Pesceanoi*, *Stambulu-nou*, *Kuban*, *Stambulu-vechiu* şi *Popina*.

Gurile Chiliei dintr'e aceste insule, pórtă numirile următóre: gura Belgarod; gura Otcheacof; gura Rakov; gura Ankodinovo; gura Otnoino; gura Pesceanoi; gura Nou Stambul; gura Kuban şi gura Vechiu Stambul sau Stari Stambul. Din aceste nouă guri, două sunt mai principale: *gura Otcheacof* ce se canaliséză de Ruşi, voind a face braţul Chiliei navigabil şi *gura Stari-Stambul* la sud, prin care trece frontiera politică despre Basarabia.

2. Braţul Sulinei.

Acest braţ este lung de 82 kilometri şi incepe de la punctul Ceatal (Agenţia Comis. Europ. Dunărene), ceva mai la Est de Tulcea, si se termină la

portul Sulina. Lărgimea medie a acestui braţ este de 70—80 metri, la gură insă are 125 metri ; adâncimea o are intr'e 5—7 metri, iar la gura lui cu mult mai mare. Acest braţ este cel mai ingust dintr'e gurile Dunărei, insă fiind canalisat este singuru navigabil. Canalizarea acestui braţ este bine făcută şi intreţinută de o comisiune internaţională europeană de navigaţiune pe Dunăre [1]), al cărui sediu este la Galaţi.

Acest braţ este pichetat in tot lungu lui, continuându-se acéstă pichetare, pe tot cursul Dunărei până la Galaţi. La Sulina fiind mila 1, la Ceatal 45 şi la Galaţi 92. Pentru a nu se face deposite pe fundul canalului, comisiunea de navigaţiune intrebuinţéză mijlóce de dragagiu in tot timpul. Pentru a se scurta calea intr'e Sulina şi Galaţi, s'a tăiat sinuosìtatea braţului Sulinei in formă de M, din dreptul milei 8, până in dreptul milei 18, numai prima porţiune care e şi dată circulaţiei, continându-se şi cea altă porţiune rĕmasă.

Braţul Sulinei este alimentat de Dunărea proprie, precum şi de diferitele rîuri sau canale, ce légă lacurile Deltei Dunări cu acest braţ. Aceste rîuri sau lacuri, adun un escedent de apă in timpul crescerei apelor Dunărei, pentru al da inapoi in timpul descrescerei lor. In tot lungul acestui braţ nu intilnim nici o localitate locuită, afară de 2 la extremităţile lui, punctul Ceatal de o parte, unde se află şi o genţe a Comisiunei europene Dunărene şi portul S linei de partea Mărei.

---

1 A se vedea misiunea acestei comisiuni europene Dunărene la sfîrşitul părţei I

3. Braţul Sf. Gheorghe.

Acest braţ are o lungime de 106 kilometre, socotind tot de la punctu Ceatal şi până la gura lui, in dreptu satului Sf. Gheorghe (Catêrlez). Acest braţ ca şi acela al Chiliei fiind necanalizat şi din causa depunerei apelor Dunărei mai ales la gura lui, îl face impropriu navigaţiunei; totuşi o navigaţiune uşóră cu vase mai mici, ar fi posibilă. In general acest braţ este cu mult mai larg şi alocurea mai profund ca precedentul.

Delta Dunărei.

Sub numele de Delta Dunărei, se inţelege tóta porţiunea de teren din solul Dobrogei, coprinse intr'e braţul Sf. Gheorghe, Chiliei şi Marea Négră. Această Deltă are forma unui triunghiu isoscel, ale cărui virfuri ar fi: punctul Pătlăgénca, oraşul Vîlcov şi satul Sf. Gheorghe (Catêrlez); iar ca laturi ar fi: braţul Chiliei şi al Sf. Gheorghe, formând cele 2 laturi ale triunghiului; iar a treia lature sau basa, ar fi linia ce ar uni Vîlcov cu Sf. Gheorghe (Catêrlez).

Braţul Sulinei, l'am putea considera ca o bisectriţă in acest triunghiu şi el imparte Delta in 2 mari insule: 1. *Insula Letea*, la Nordu braţului Sulinei şi 2. *Insula Sf. Gheorghe*, la Sudul aceluiaşi braţ.

1. *Insula Letea.* Este coprinsă intr'e braţul Chiliei, Sulinei şi Marea. Acéstă insulă este presărată de o mulţime de lacuri, cari comunică atât intr'e ele unele cu altele, cât şi fie care din ele cu unul sau cel alt din cele 2 braţe de alături, al Sulinei sau Chiliei.

Cele mai principale lacuri ale acestei insule sunt: *Roşu*, *Fortuna*, *Costin*, *Tatanir*, *Babina*, *Matiţa* şi *Merhei*. Rîurile sau mai bine ḑis canalele *Şondei* şi *Lopatnei*, alimentéză canalul Sulinei cu apele acestor lacuri. In partea de Est a insulei şi anume in dreptul comunei Satul-nou, se află *Padurea Letea*.

2. *Insula Sf. Gheorghe*. Acéstă insulă se întinde la Sudul insulei Letea şi e coprinsă într'e braţul Sulinei, al Sf. Gheorghe şi Marea. Din punctul de vedere idrografic şi topografic, presintă întocmai aceiaşi asemănare cu a insulei Letea. Lacurile cele mai principale din acéstă insulă sunt: *Gorgova*, *Obretin*, *Luminei*, *Puiuleţ*, *Puiu*, *Ghiolu-Roşu* etc. Aceste lacuri comunică într'e ele şi la rîndul lor cu braţele Dunărei, Sulina sau Sf. Gheorghe. În centrul acestei insule se află *Pădurea Caraorman*, care e cu mult mai mică de cât pădurea Letea. În general, Delta Dunărei este o regiune plină cu bălţi sau mlaştine şi acoperită cu trestii pe porţiuni întinse.

Afluenţii Dunărei şi bălţile ce ea forméză.

Pe tótă întinderea cursului sĕu, de la Silistra până în dreptul Cernavodei, Dunărea nu primeşce nici un afluent principal. O serie de bălţi, însă se întind d'alungul cursului ei şi anume: *Balta Gârliţa*, care primeşce un mic pîrîiaş, ce pórtă aceiaşi numire; apoi bălţile: *Oltina*, *Vederésa*[1], *Baciu*, *Cochirleni* etc.

---

[1] O particularitate a acestor lacuri, este aceia că în ele sunt un fel de insule plutitóre, ce port numele de *Coşcove*. Aceste insule sunt formate dintr'un fel de cóje pe suprafaţa apei. Cója e formată din stufuri putrezite ames-

În depresiunea Cernavoda-Constanţa, găsim lacul *Carasu* în dreptul Cernavodei, care la rîndul sĕŭ comunică cu Dunărea şi cu o serie de mici lacuri, ce se ţin lanţ unele de altele şi se întind de o parte şi alta a căi ferate, până dincolo de Megidie. Aceste lacuri se alimentéză, din nişce isvóre cu apă bună şi limpede de la Murfatlar.

La Nordul depresiunei Cernavoda-Constanţa, afluenţii Dunărei, iau naşcere din clina occidentală a înălţimilor ce separă apele Dunărei, de ale Mărei Negre. Aceşti afluenţi sunt de scurtă durată, de óre ce seria înălţimilor Dobrogei, ce separă basinul Dunărei de al Mărei Negre se apropie mai mult de malul Dunărei, depărtându-se de acela al Mărei Negre.

Într'e afluenţi Dunărei, putem cita :

Boazgicu, de scurtă durată, se varsă în Dunăre mai la Nord de Cernavoda, în dreptul cătunului cu asemene numire.

Ramanu, isvorăşce din dreptul comunei Topologu şi se varsă în *canalu Băroiu*, care plécă din Dunăre, din dreptul Hârşovei şi se termină iarăşi în Dunăre, în dreptul comunei Dăeni.

Picinéga, isvorăşce din dreptul comunei Cârjilar, trece aprópe la limita de Sud a judeţului Tulcea şi se varsă în Dunăre, în dreptul satului cu acelaş nume.

Cerna, se varsă în Dunăre, în lacu din apropiere de Satu-nou, după ce a trecut prin mijlocul comunei Cerna.

---

tecate cu pămênt; ea e destul de grósă pentru a permite să créscă pe ea sălcii şi a se adăposti chiar turme de oi. Un vênt puternic, le póte mişca puţin dintr'un loc într'altul.

Igliţa, udă comuna Greci şi se varsă în lacu Igliţa, care ca şi precedentul comunică cu Dunărea.

În dreptul Măcinului şi ceva mai la Sud de el, întâlnim *lacu Carcaliu*, în dreptul comunei cu asemene numire; mai spre Nord în colţul Nord-Vestic al Dobrogei, d'alungul Dunărei, într'e Măcin şi Isaccea se întinde o serie de lacuri, dintr'e cari două sunt mai însemnate: *Jijila* şi *Crapina*. În acéstă parte ceva caracteristic, este marele contrast ce există, într'e acéstă regiune mlăştinósă şi regiunea imediat alăturată, în care se ridic vîrfuri destul de înalte.

II. Marea Négră şi regiunea marilor lacuri cu afluenţi lor.

Marea Négră, udă Dobrogea în partea sa de Est, pe o întindere de 234 km. La Sud de Delta Dunărei şi până în dreptul portului Constanţa, întâlnim regiunea lacurilor Dobrogei, cari se ţin legate unele de altele şi cari primesc apele ce isvorăsc din clina orientală a înălţimilor Dobrogei, cari separă basinul Dunărei, de acela al Mărei Negre.

Mai ântâi întâlnim: *Rîul Dunavěţ*, care uneşce lacul Razelm cu braţul Sf. Gheorghe; lacul *Dranov* care comunică cu Dunavěţu şi cu lacul Razelm.

Apoi marile lacuri ale Dobrogei şi anume: *Razelm*, *Goloviţa*, *Zmeica* şi *Sinoe*, cari comunică cu marea, prin strâmptórea *Portiţei* şi *Peritésca*. Aceste două din urmă strâmptori, formézǎ gurile prin cari se alimentézǎ cele patru mari lacuri ale Dobrogei, cu apele Mărei Negre.

În lacul Razelm se află *insula Popina*, în dreptul comunei Sarmasuf. Porţiunea de teren mlăştinos, coprinsă între lacul Sinoe şi ţĕrmul Mărei Negre, pórtă numele de *Kituk*.

Lacul Babadag, este situat în partea de Vest a lacului Razelm şi în apropiere de oraşul Babadag. El comunică cu lacul Razelm, printr'un mic canal. Acest lac este alimentat de apele a 2 rîuri: *Teliţa* sau *Cilicu* şi *Taiţa*.

Teliţa sau *Cilicu*, isvorăsce din pădurile de lângă satul cu asemene numire; curge mai ântâi paralel cu culmea lui Isac, până în dreptul comunei Cataloi, de unde 'şi schimbă cursul spre Sud şi se varsă în lacul Babadag, în partea numită Códa Bălţii, din dreptul comunei Zebil.

Taiţa, isvorăşce din pădurile Taiţa, curge aprópe paralel cu cel precedent şi se varsă în lacul Babadag, aprópe în acelaş loc ca şi precedentul, în dreptul punctului de încrucişare al soselelor Tulcea-Babadag şi Babadag-Măcin.

Alături cu lacul Sinoe întâlnim *lacul Tuzla*, care comunică cu Sinoe. Mai jos, d'alungul ţĕrmului Mărei Negre găsim: *lacul Gargalik* şi *lacul Taşaul* care primesce apa *Casimcea* sau *Taşaul*.

Rîul Slava cerchezéscă, ia naşcere din Sakar-Bair (Atmagea), udă comunele Atmagea, Slava cerchezéscă şi Slava rusésca şi se varsă apoi in un mic lac de lângă balta Zmeica.

La Nord de Constanţa, întâlnim *lacul Siut-Ghiol*; iar la Sud de Constanţa, *lacul Tuzla-Ghiol* în dreptul comunei şi capului cu asemene numire şi în fine lângă frontiera bulgară la Sud de oraşul Mangalia, se află

lacul Mangalia, lung de 8 km. şi îngust numai de 1 km.; el primesce apele unui mic pâraiaş, ce pórtă asemene numire.

Insule. Dunărea în cursul sĕu, de la Silistra şi până la punctul Pătlăgénca, de unde încep gurile ei, forméză peste patru-zeci de insule mici sau ostróve, cari in majoritate sunt acoperite cu sălcii şi nelocuite. Gurile Dunărei, sau braţul Chiliei mai precis, forméză şi el o mulţime de ostróve sau insule; unele aparţiind teritoriului Dobrogei, altele Basarabiei.

Cele mai principale ostróve, formate de cursul propriu ḑis al Dunărei, începând din dreptul Silistrei, până la punctul Pătlăgénca, sunt următórele:

Ostrovu Hopa şi *Pastramagi*, în dreptul frontierei dintr'e Silistra şi fortul Arab-Tabiei.

Ostrovu vechiu şi *Tulchia*, ambele în faţa oraşului Ostrov; *ostrovul Lung*, în faţa Raşovei; *ostrovul Troinu*, la Nord de Cernavoda, în faţa comunei Seimeni-mici; *ostrovul Boazgic*, în dreptul comunei şi la gura rîului cu asemene numire; *ostrovul Balaban* şi *Veriga*, în dreptul comunei Topal; *ostrovul Kiciu* în dreptul Hârşovei; *ostrovul Carcaliu*, în dreptul comunei şi lacului cu asemenea numire; *ostrovul Măcinului*, ceva mai jos de oraşul Măcin şi în fine *ostrovul Isaccei*, în faţa oraşului Isaccea.

De la punctul Pătlăgénca, de unde încep gurile Dunărei, găsim următórele insule: *Insula Letea*, coprinsă într'e braţul Chiliei şi al Sulinei; *insula Sf. Gheorghe*, la Sud de precedenta, coprinsă într'e braţul Sulinei şi al Sf. Gheorghe; în fine braţul Chiliei la rîndul sĕu, forméză următórele ostróve: *Kofa*, *Kişliţa*, *Soloneţ* şi *Tătaru*, coprinse în porţiunea braţu-

lui Chiliei, dintr'e Ismail și Chilia-Nouă, cele d'ântâi trei aparţiind teritoriului Basarabiei şi cel din urmă *ostrovul Tatar*, împreună cu alte două ostróve mai mici, aparţiind Dobrogei.

Mai departe într'e Chilia-Veche şi Vilcov, apele Chiliei forméză alte 4 ostróve, dintr'e cari două aparţin Basarabiei, iar cele alte două, *ostrovul Cerneofca* şi *ostrovul Babina*, aparţin Dobrogei; în fine la gura Chiliei in dreptul oraşului Vilcov, se află nouă insule cari deschid prin intervalul ce le despart unele de altele, cele nouă guri ale braţului Chiliei. Aceste insule sunt următórele: *Belgarod, Otcheacof, Ancodinovo, Otnoino, Pesceanoi, Stambul-Nou, Kuban, Stambul-Vechiu* şi *Popina.*

În lacul Razelm şi anume în dreptul comunei Sarinasuf, întâlnim *insula Popina.* Asemenea în Marea Négră şi la 40 km. de portul Sulinei, se află: **Insula Şerpilor,** care aparţine României. Acéstă insulă este situată într'e 45⁰, 15', 28" latitudine nordică şi 27⁰, 52', 24" longitudine orientală; în vechime se numea *Levchi,* sau albă; *Ahilea* sau insula lui Ahile; iar mai târziu insula eroilor sau fericiţilor; azi pórtă numirea de *insula Şerpilor*, din causa mulţilor şerpi ce sunt în ţĕrmurile ei scorburóse. Ea e constituită din o stâncă, formată parte din cremen (silex), parte vărósă, întocmai ca stâncile din Beştepe de pe culmea lui Isac.

În partea ei Sud-Vestică este fórte înaltă, iar în partea Nord-Estică este mai jósă. Este acoperită pe tótă întinderea sa, cu un strat subţire de pămênt negru roditor, pe care cresce un fel de păiuş sĕlbatic. In insulă nu cresc, decât trei-spre-zece soiuri de

erburi. Dintr'e păsĕri nu se află decât *Lari*, al căror strigăt se asémănă cu rîsul copiilor; ele locuesc de mii de ani, au penele albe şi din acéstă causă se vede că cei vechi, i-au dat numele de *insula Levchi* (albă); asemeni ele nu lasă a se stabili alte pasĕri, numai comoranii negri, un fel de corbi de mare, pot trăi prin crăpăturile stâncilor insulei. Tot aci in insulă, mai vieţuesc nisce insecte sau viermi primejdioşi numiţi Scolopendrĭ; alte vietăţi nu se mai găsesc.

În mijlocul insulei se află un far, care iluminéză corăbiilor drumul spre portul Sulinei. Paza insulei este încredinţată unui pichet românesc dat de marina nostră şi împreună cu un pasnic permanent, sunt însărcinaţi cu întreţinea farului, care e aşezat pe partea cea mai inaltă a insulei, către centrul ei. Câte-va reservóre de apă, se găsesc în partea ei despre Vest.

Valea Dunăreĭ.

Cu începere de la Silistra, pe tótă porţiunea cursului Dunărei, coprinsă într'e Silistra şi Hârşova, valea Dunărei în general este îngustă şi acésta din causa înălţimilor Dobrogei, cari se întind în unele părţi chiar până în marginea apei. Astfel, de la Ostrov la Raşova, valea Dunărei este cât se póte de îngustă, nelăsând nici un spaţiu pentru comunicaţiuni. În acéstă parte a cursului Dunărei, seria înălţimilor sau mai bine zis mamelónelor, se termină chiar în marginea apei. Lărgimea Dunărei în acéstă parte, este de 770 metri

De la Raşova la Cernavoda, valea Dunărei continue încă a fi tot aşa de îngustă; totuşi valea lasă

un mic spaţiu pentru comunicaţiuni, şoséua care merge d'alungul Dunărei şi care la început în porţiunea Ostrov Raşova, se depărtéză de malul ei, din dreptul Raşovei şi în sus, urméză chiar valea Dunărei, aprópe de malul ei. Aprópe acelaş aspect îl păstréză valea Dunărei şi în porţiunea coprinsă între Cernavoda şi Hârşova.

Puţin în avale de Hârşova, apele Dunărei şi ale Borcei, se unesc într'o singură albie şi din acéstă parte, valea Dunărei începe a se lărgi simţitor, până în dreptul comunei Dăeni; lărgimea Dunărei în apropiere de Hîrşova, unde se unesce apele Dunărei cu ale Borcei, este in mediu de 780 metri. De la Dăeni în sus, valea începe a se strîmta din nou, până in dreptul Măcinului; soséua care se continue neîntrerupt d'alungul Dunărei, incepe iarăşi a se depărta puţin de malul ei, mergând d'alungul clinei délurilor sau înălţimilor ce despart apele Dunărei, de ale Mărei Negre.

De la Măcin la Isaccea, valea Dunărei se lărgesce mult, malul drept al ei fiind chiar dominat de cel stâng alocurea, precum în dreptul Barboşi, Galaţi, Reni etc.

În dreptul Isaccei, seria înălţimilor ce forméză culmea lui Isac, se apropie pentru moment de malul Dunărei, pentru a se depărta apoi imediat, lărgind valea pe tótă porţiunea dintr'e Isaccea şi Tulcea. In dreptul oraşului Tulcea, malul Dunărei e destul de dominant şi valea îngustă; dupĕ înălţimea Hora-Tepe, se póte întinde vederea spre Vest, până la Isaccea, iar spre Nord până la Ismail.

Valea Dunărei în dreptul Deltei Dunărei, presintă

topograficesce un aspect uniform, afară de porţiunea braţului Sf. Gheorghe dintr'e Tulcea şi Dunavĕţ, unde valea e destul de îngustă şi malul destul de înalt din causa prelungirilor culmei lui Isac, cari se termină chiar lângă marginea apei.

Puncte favorabile trecerei.

Punctele cele maí favorabile de pe Dunăre, pe unde s'ar putea executa trecerea mai cu înlesnire sunt: pe tótă porţiunea cursului Dunărei, coprinsă într'e Silistra şi Hârşova, nu se póte executa nici o trecere, decât în dreptul *Silistrei* şi *Hârşovei;* adică la cele 2 extremităţi, ale obstacolului format de insula Balta şi lacurile ei; acestea fiind cele 2 puncte unde apele Dunărei şi Borcei, se reunesc în o singură albie, în dreptul Silistrei de o parte şi puţin mai în avale de Hârşova, în dreptul gurei Ialomiţei din Muntenia, de cea altă parte.

La mijlocul intervalului, ce separă cele două puncte de trecere mai sus expuse, intâlnim *Podul de peste Dunăre,* din dreptul *Cernavodei* şi care este cel mai important *punct de trecere* din Dobrogea, în Muntenia, de óre-ce corespunde drumului celui mai scurt, de la Mare la Dunăre; punând în acelaş timp în legătură directă, capitala ţĕrei cu portul Constanţa.

La Nord de Hârşova şi anume în dreptul gurei Ialomiţei, Dunărea se desparte iarăşi în două braţe; unul numit *Dunărea-noua,* care merge direct spre Nord până la Brăila, după ce se ramifică şi el în alte braţe mai mici şi cel alt braţ mai larg, este format de *Dunărea-veche,* sau Dunărea propriu ḑisă, care

merge aprópe paralel cu Dunărea-nouă, până la Măcin, de unde apoi mai curge vr'o 10 km. aprópe spre apus, pentru a se reuni în dreptul Brăilei, cu Dunărea-nouă într'un singur braţ. Pe tot cursul Dunărei coprins într'e Hârşova şi Brăila, nu există nici o trecere, din causa obstacolului format de terenul mlăştinos al insulelor Bregului, Balta şi Filipoia; precum şi a lacurilor Şerban, Ulm şi altele mai mici, coprinse într'e cele două braţe principale ale Dunărei.

În dreptul Brăilei la *punctul Ghecet*, se póte executa o trecere, precum au executat-o Ruşii în campania din 1877—88, în mersul lor cu corpul XIV (Zimmerman), în contra turcilor din Dobrogea; în scop de a ocupa acéstă provincie, spre a şi protege liniile lor de comunicaţii ce duceau spre Bucureşci. În timpul crescerei apelor, trecerea se execută cu mare anevoinţă, de ore-ce apele Dunărei acoperă soseaua Ghecet-Măcin, precum şi o bună parte de pe malul opus al Munteniei, în apropierea Brăilei, apele trecând chiar dincolo de calea ferată Brăila-Barboşi.

Bazându-ne pe aceleaşi consideraţiuni, putem ḑice, că pe tótă porţiunea de teren mlăstinos şi plin de bălţi din unghiul nord-vestic al Dobrogei, ar fi imposibil ori ce trecere de pe un mal pe cel alt, până aprópe dincolo de Reni.

Renii, servesce mai mult ca punct de trecere peste Prut, tot ca şi *Galaţii*. Ambele aceste puncte, au mai mult rolul de a intercepta navigaţiunea pe Dunăre, putând opri printr'un baragiu de torpile, înaintarea ori cărui vas de resboiŭ, ce ar veni din susu fluviului, mai ales din direcţiunea Mărei.

Renii, mai ales are rolul de a protege trecerea ce s'ar putea executa în dreptul *Cartalului*, în apropiere de care s'au găsit urmele unui vechiŭ pod de lemn, probă destul de evidentă, că a existat vr'o dată în timpurile vechi trecere prin acéstă parte; asemeni tot Renii póte protege şi trecerea ce s'ar putea executa prin dreptul *monumentului rusesc*, din faţa *Isaccei*.

Isaccea a fost şi este cel mai bun punct de trecere. Ea a servit ca punct de trecere, încă din timpurile cele mai vechi; ast-fel pe aci au trecut tóte popórele ce au invadat peninsula Balcanică, precum: Bulgarii, Serbii, Tătarii etc., precum şi Ruşii, în tóte campaniele lor cu Turcii.

Ca probă că Isaccea a servit şi va servi încă, ca punct de trecere al ruşilor în peninsula Balcanică şi mai ales în direcţia Constantinopolului, este că în dreptul ei pe malul opus al Dunărei, în dreptul mănăstirei Teraponti, se află un monument rusesc cu aprópe următorul conţinut: „Ca semn al trecerei Ruşilor în tóte timpurile, prin această parte în spre peninsula Balcanică“.

În definitiv, acésta sunt punctele favorabile trecerei, de pe un mal pe cel alt al Dunărei, pe tot parcursul ei de la Silistra, până la punctul Pătlăgeanca, de unde încep gurile Dunărei. În Delta Dunărei, putem cita ca puncte de trecere peste braţul Chiliei, pe acela din dreptul Chiliei-noui şi Chilia-Veche, mai mult pentru transacţiunile comerciale dintr'e aceste 2 oraşe; asemenea şi punctul Ivancea, peste braţul Sf. Gheorghe, care pune în comunicaţie Sulina şi satele insulei Sf. Gheorghe, cu restul Dobrogei, prin

drumul ce merge de la Tulcea-Mahmudie şi până la punctul Ivancea.

În rezumat: *Punctele favorabile trecerei*, din Dobrogea în Muntenia, sau Basarabia şi vice-versa sunt următórele: *Silistra*, *Cernavoda* (Podul de peste Dunăre), *Hârşova*, *Ghecet*, *Reni*, *Cartal* şi *Isaccea*; puncte ce au o mare importanţă, atât din punctul de vedere militar, cât şi cel comercial.

Punctele de trecere din Delta Danări, din dreptul celor două oraşe *Chilia-Veche* şi *Chilia-Nouă*, precum şi din dreptul punctului *Ivancea*, au o importanţă mai mult comercială.

Principalele localităţi locuite ce udă Dunărea.

Principalele localităţi locuite, cari le udă Dunărea şi gurile ei, pe tot parcursul său de la Silistra şi până la mare; cari au o importanţă óre-care din punctul de vedere militar, archeologic, istoric sau comercial, sunt următórele;

Ostrovu, comună urbană cu 2802 locuitori; este un punct militar important, fiind aşezat lângă frontiera Bulgară şi în apropiere de fortul Arab-Tabia, din faţa Silistrei. Este resedinţa unui batalion de vênători. Are şi importanţă comercială, fiind port pe Dunăre cu loc de ancorarea vaselor, şi un mic debarcader.

Raşova, comună rurală, cu 1818 locuitori în vechime purta numele de Axiopolis; este mic port pe Dunăre. În împrejurimile ei se găsesc urme de vechi ziduri, cari datéză din timpul romanilor. Ca particularitate este locuit aprópe numai de români.

Cernavoda, comună urbană cu 2235 locuitori.

Are o mare importanţă militară, avênd în împrejurimi posiţiuni tactice bune şi formând şi un cap de pod important, prin stabilirea podului de peste Dunărea în acéstа parte. Împrejurimile ei se pot uşor pune în stare de apărare, în partea de jos a oraşului fiind o serie de înălţimi; iar în partea de Nord şi Est avênd bălţi şi alte mici obstacole. Are şi o mică importanţă comercială, avênd loc pentru ancorarea vaselor de comerciu.

Topal, comună rurală cu 1923 locuitori situată la jumătate distanţa într'e Cernavoda şi Hârşova; este locuită numai de români. În această comună, lângă malul Dunărei chiar, se află nisce mici isvóre de pucióså, dar neexploatate.

Hârşova, comună urbană cu 2448 locuitori, aşezat apróре de punctul de unire a apelor Dunărei, cu ale Borcei într'un singur braţ. Are importanţă militară, fiind punct favorabil de trecere din Dobrogea, în Muntenia.

Înainte de construirea podului de peste Dunăre, era singurul punct mai important şi favorabil trecerei, pe tot parcursul Dunărei, de la Silistra la Brăila. Populaţia oraşului este formată în majoritate de români şi turci. În vechime purta numele de *Charsium*; ea datează din timpul romanilor, cari aveau în acest punct o cetate. Mai târziu Hârşova fu întărită de Genovezi, spre a o avea ca punct de apărare al comerciului ce ei făceau pe Dunăre; ruinele a două turnuri de apărare, se vĕd încă şi astă-zi.

Dăeni, comună rurală cu 1516 locuitori este situată lângă braţul Dunărei vechi, aprópe de unirea canalului Băroiu cu Dunărea.

Picineaga, comună rurală cu 1260 locuitori, aşezata pe malul Dunărei, la gura rîului cu asemene numire.

Măcin, comună urbană cu 3915 locuitori, este situat pe malul Dunărei vechi, care în acéstă parte mai se chiamă şi canalu Măcinului şi la o depărtare de aprópe ḑece kilometri de Brăila. Are o importanţă militară destul de mare, corespunḑând punctului favorabil de trecere de la Ghecet, ce e la o depărtare destul de mică de Măcin; în acelaş timp este nodul comunicaţiunilor ce vin de la Isaccea, Badadag şi Hârşova şi fiind aşezat în acelaş timp şi la extremitatea liniei de manevră Măcin-Babadag, situată înapoia liniilor de apărare despre nord ale Dobrogei. Are de asemeni şi óre-care importanţă comercială, fiind un mic port pe Dunăre.

Ghecet, cătun aparţiind oraşului Măcin; are o mare importanţă militară, fiind un punct favorabil trecerei din Dobrogea în Muntenia. Prin acest punct s'a executat în 1877—78 trecerea ruşilor din Muntenia în Dobrogea. Astă zi, dacă ruşii ar putea executa o trecere prin dreptul Isaccei în Dobrogea şi de aci ar reuşi sĕ treacă şi pe la Ghecet, linia întărită Focşani-Nămălosa-Galaţi ar cădea de la sine, armatele rusesci găsindu-se în flancul, sau spatele ei.

Brăila, în vechime avea mare importanţă militară, fiind o cetate tare pe Dunăre. Ea a jucat un mare rol în resboiul din 1828—29, când a fost dărâmată ca şi tóte cele alte cetăţi, ce mai erau pe Dunăre; azi tractatul de la Berlin, încheiat în urma resbelului din 1877—78, opreşce construire de cetăţi pe Dunărea. Ca importanţă militară, are aceia că

corespunde (de şi ceva mai jos) punctului important de trecere Ghecet din Dobrogea. Brăila însă mai are şi o mare importanţă comercială, ea împreună cu Galaţi, fiind cele două mari porturi ale României de pe Dunăre. Este aşezată, la ḑece kilometri depărtare de Măcin şi la două-ḑeci kilometri de Galaţi.

Galaţi, port pe malul stâng al Dunărei într'e gura Prutului şi a Siretului. Are mare importanţă militară, fiind întărit prin trei linii de fortificaţiuni, cari bat atât terenul despre Nord, cât şi limba de pământ, coprinsă într'e lacul Brateş şi Dunărea, până aprópe de Reni. În acelaş timp are o mare importanţa comercială, fiind primul port al României pe Dunărea, şi cel mai bine construit; aşi se află sediul comisiunei europene de navigaţiune pe Dunăre şi al comisiunei mixte a Prutului.

Renii, punct militar important al Ruşilor, situat pe malul stâng al Dunărei la gura Prutului, la o depărtare de 12 kilometri de Galaţi. Este cap de cale ferată (Bender-Reni) şi punct important de trecere peste Prut, în direcţiunea Galaţilor. Renii pot protege o trecere ce ar încerca o Ruşii, mai jos de Reni, în dreptul Cartalului sau Isaccei, oprind printr'un baragiu de torpile, înaintarea ori cărui bastiment de rĕsboiŭ ce ar veni despre Galaţi.

Cartalu, este una din vechile cetăţi, cari apărau Moldova de jos în contra turcilor, sau a ori cărei invasiuni de la Sud. Cartalu împreună cu Reni, Ismail şi Chilia, formau cordonul de apărare al Moldovei de jos, înainte de alipirea Basarabiei la Rusia.

Isaccea, port pe Dunăre, cu 2.329 locuitorĭ. Are o mare importanță militară, fiind singurul punct favorabil de trecere din Basarabia în Dobrogea. Pe aci au trecut tóte popórele barbare cari au invadat în peninsula Balcanică; asemeni Rușii când au trecut în campaniile din 1828—29 în contra Turcilor. Isaccea este considerată ca cheia apărărei Dobrogei în partea despre Nord, fiind punctul cel mai important de sprijin al liniei de apărare, însemnată prin Dunărea; este situată pe malul drept al Dunărei, la o depărtare de 49 kilometri de Galați și 121 kilometri de Sulina.

Tulcea, capitala județuluĭ cu asemene numire, are 18.860 locuitori, port pe Dunăre. Este așezată pe o posițiune dominantă, formată de prelungirile Culmei lui Isac. Pe malul Dunărei și anume în partea de Nord-Est a orașului, se află un dél înalt și pietros numit *Hora-Tepe;* pe vîrful lui, M. S. Domnitorul Românilor a pus piatra fundamentală a unui *Monument comemorativ* în urma alipirei Dobrogeĭ la România, după rĕsboiul din 1877—78 și în urma incheierei tractatului de la Berlin.

În Delta Dunărei, sau pe brațele Dunărei, întâlnim următórele localități locuite:

Ismail (Basarabia), situat pe brațul Chiliei în partea despre Basarabia, era capitala județului Ismail, unul din cele 3 județe ale Basarabiei de jos, luate de Rusia în urma tractatuluĭ de la Berlin din 13 Iulie 1878. Ismailul este una din vechile cetăți ce, formau cordonul de apărare al Moldovei de jos. În timpul cât a fost sub stăpânirea turcilor, a fost transformat într'un cap de pod puternic.

Chilia-Nouă, pe malul stâng al brațului cu ase-

menea numire, aparţinênd aḑi Basarabiei, este un mic oraş comercial.

Chilia-Veche, este aşezată pe malul drept al braţului cu asemenea numire şi în faţa oraşului Chilia-Nouă din Basarabia. Acest oraş aparţine Dobrogei şi avea o mare importanţă militară şi comercială odinióră, când forma punctul extrem al apărărei Moldovei de jos, despre Mare, şi când braţul Chiliei era navigabil.

Vîlcovu, la gura Chiliei, oraş ce aparţine Basarabiei. El începe a căpăta óre-care importanţă prin canalisarea gurei Otcheacof, în dreptul căreia se afla chiar aşezat.

Ceatal, punct locuit, situat la locul de unde plécă canalul Sulinei în direcţiunea de Est şi al Sf. Gheorghe în spre Sud-Est. Aci comisiunea europénă Dunărénă îşi are stabilită o agenţie.

Mahmudia, comună urbană cu 1.560 locuitori; ea e aşezată în afara Deltei Dunărei pe braţul Sf. Gheorghe şi ceva mai jos de Tulcea, pe o posiţiune dominantă a délurilor Beştepe.

Localităţile locuite, situate pe ţĕrmul Mărei-Negre.

Pe ţĕrmul Mărei-Negre, începênd din dreptul gurilor Dunărei în jos, întâlnim următórele localităţi locuite:

Sulina, port maritim important situat pe ţĕrmul Mărei-Negre, la gura canalului Sulinei; are 5.391 locuitori.

Are ca importanţă militară aceea, că comandă intrarea ori-cărui bastiment de rĕsboiu de pe Mare,

pe Dunăre, prin canalul Sulinei. Posedă două faruri mari şi unul mic în curtea palatului comisiunei europene. Unul din cele 2 mari faruri este înaintat de la ţĕrm, la 1500 metri, spre a înlesni orientarea năvilor ce sosesc din depărtare direcţiunea Sulinei; cel-alt far, este de partea de jos a canalului, pe ţĕrmul Mărei chiar, spre a ilumina vaselor în timpul nopţei, intrarea lor în port.

Sf. Gheorghe sau *Catêrlez*, sat cu 725 locuitori, este situat la gura braţului Sf. Gheorghe şi anume în Delta Dunărei; singura lui importanţă este aceia a comerciului ce face cu pescăritul.

În faţa lui, pe o mică insulă din mare se află un far, pentru a indica vaselor direcţia spre acest punct, precum şi spre portul Sulinei.

De la Sf. Gheorghe în jos, pe ţĕrmul propriu ḑis al Mărei-Negre, nu mai întâlnim nici un punct de debarcare până în dreptul Constanţei; găsim însă în regiunea lacurilor, câte-va sate cari fac un comerciu important cu pescăritul; aşa, putem cita următórele: *Enisala*, *Caramanchioi*, *Jurilofca*, *Casapchioi*, etc. cari fac un comerciu destul de important cu pescăritul; majoritatea populaţiunei acestor sate, ocupându-se exclusiv cu acésta, de óre-ce lacurile din împrejurimi sunt destul de bogate în tot soiul de pesci.

Caraharman, în vechime purta numele de *Istriopolis*, este aşezat lângă ţĕrmul Mărei Negre, la Sudul lacului Sinoe; aḑi este o comună rurală aprópe fără nici o importanţă, avĕnd o populaţie de 1089 locuitori.

Constanţa, este capitala judeţului cu acelaş nume

şi cel mai mare port maritim al României de pe ţërmul Mărei Negre, avênd o populaţie de 10.418 locuitori. Este situată pe o limbă de pămênt, care înaintéză în Mare şi care pórtă numele de *Capul Constanţei*. Portul se află în partea de Sud a oraşului, şi construirea lui sistematică s'a început anul acesta chiar, în urma aprobărei de către guvern a creditului necesar construcţiei lui. Are 2 faruri, dintr'e cari unul pe ţërmul Mărei, în partea de Nord a oraşului, pe bulevardul de lângă ţërmul Mărei; iar cel alt în vale, la intrarea în port.

În vechime purta numele de *Tomis*, după numele fondatorului ei Tomos, şeful unei colonii eline din Milet, care a venit din Asia mică spre a se stabili aci; în timpul dominaţiunei romane forma împreună cu oraşele din prejur *republica Tomitanorum*, a cărei capitală era Tomis.

Constantin cel mare îi dete numele de Constanţiana, după numele surorei sale; Bulgarii în secolul al VII-lea, distruseră până în temelie cetatea Tomis; iar Genovezii o reconstruiră din nou în timpul cruciadelor, dându-i numele de Constanţa; în acel timp era portul cel mai important al Mărei Negre. În timpul turcilor Constanţa căzând în puterea lor, începe a degenera din nou perdându-şi însemnătătea ei de mai 'nainte.

Azi cu construirea podului de peste Dunăre ce o pune în legătură directă cu restul ţërei romănesci, ea merge cu paşi repezî spre progres; asemeni când se va termina şi construirea portului ei, aci va fi debuşeu tuturor producţiunilor Romăniei, mai ales ale Olteniei şi Munteniei; remăind

Galaţii şi Brăila mai mult ca debuşeu pentru producţiunile Moldovei.

Mangalia, port maritim situat pe ţĕrmul Mărei Negre, aprópe de frontiera despre Bulgaria. În vechime purta numele de *Calatis*, în evul mediu era unul din principalele porturi ale Mărei Negre, astfel sub Genovezi avea 30.000 locuitori, acum însă nu are decât 1344 locuitori.

Mangalia poseda atunci un port vast şi bine construit, azi acest port aprópe a dispărut, ne mai rĕmâind de cât câte-va ruine cari servesc încă de adăpost vaselor mici.

Portul Mangaliei însă, în cea ce privesce posiţiunea lui naturală, este superior acelora, al Constanţei, Sulinei şi chiar Odesei. Puţin mai jos de oraş şi lângă ţĕrm chiar, se află lacul Mangalia ai cărui ţĕrmi constituesc un fel de cheu natural; tăindu-se bucata de pământ ce separă acest lac, de Marea Neagră, ar putea fi întrebuinţat ca refugiu al flotei nóstre, ce o am avea pe Marea Neagră.

Localităţile locuite din interioru Dobrogei şi de pe frontiera Bulgară.

În interiorul Dobrogei ca localităţi locuite mai principale găsim următórele:

Babadag, comună urbană lângă lacul cu asemene numire. Are 3583 locuitori; este nodul comunicaţiunilor ce merg spre Tulcea, Măcin, Hârşova, Megidie şi Constanţa. Împrejurul oraşului şi mai cu seamă în partea de sud a lui, se întind o serie de înălţimi ce trec peste 200 metri; astfel în partea

de sud a orașului și lângă el chiar, se află vîrful Babadag ce atinge 232 metri de înălțime.

Megidia, comună urbană cu 2449 locuitori, în majoritate tătari. Ea este un oraș nou, fondat în anul 1856 de tătari veniți în acéstă parte în urma resboiului din Crimea; i s'a dat acéstă numire în onórea sultanului Abdul-Megid. La început numĕra o populație de 20.000 locuitori; însă din causa climei sale nesănătóse, mai ales în timpu verei provenită din causa bălților din împrejurimile ei, populația a scăzut mult; așa în cât azi nu mai este decât reședința subprefecturei plășei cu asemene numire, avĕnd o stație de drum de fer și nod important de comunicațiuni.

Cuzgun, este comună urbană, avênd numai 842 locuitori; este situată în plasa Silistra-Nouă, nu de parte de monumentul de la Adam Klissi. Împrejurul acestui têrg se vĕd urmele unui val de pămênt.

Adam-Klissi, cătun aparținând comunei *Enige*, este însemnat pentru *monumentul Adam Klissi*. El este situat în partea de vest a satului Enige, la 158 metri d'asupra nivelului Mărei Negre și nu e alt-ceva cât ruinele unui vechiu turn roman, asupra cărui ilustrul nostru archeolog Tocilescu, a scris un volum întreg de cea mai mare valóre.

Murfatlar, comună rurală cu 343 locuitori aprópe numai tătari; este situată în depresiunea Cernavoda Constanța, lângă linia drumului de fer, fiind in acelaș timp și stație de cale ferată. În apropiere de acéastă comună se găsesc nişce isvóre cu apă bună, cari alimentez seria bălților ce se întind

d'alungul depresiunei Cernavoda-Constanţa, de aci şi până la Dunăre în dreptul Cernavodei.

Caraomer, comună rurală cu 2079 locuitori situată nu departe de frontiera despre Bulgaria; este punct militar fiind reşedinţa unei companii pentru paza frontierei.

Ilanlîc, situat pe ţĕrmul Mărei Negre lângă frontieră chiar, este un cătun ce aparţine comunei *Sarighiol*. El este ultimu punct locuit de pe ţĕrmul Mărei Negre, aparţiind Dobrogei.

Arab-Tabia, este unul din cele 2 forturi principale dimprejurul Silistrei şi care actualmente cade pe teritoriu nostru. În vechime era locuit, aci fiind resedinţa legiunei romane a XI claudiană şi purta numele de *Durostorum*. Mai târziu luă numele de Arab-Tabia (fortul arabului). Acest punct are o importanţă militară destul de mare, avênd o posiţiune tactică destul de bună şi care a jucat un mare rol în timpul resbóelor dintr'e Ruşi şi Turci.

CĂI DE COMUNICAŢIUNE.

Căile de comunicaţiune ale Dobrogei le putem clasa în trei categorii: *Căile de uscat; căile fluviale* şi *căile maritime*.

I. Căile de uscat.

Căile de uscat ale Dobrogei coprind:

1. Calea ferată Cernavoda-Constanţa. Aceasta este singura cale ferată a Dobrogei care

pune în comunicaţie Dobrogea, cu restul ţărei romănesci prin ajutorul podului de peste Dunărea. Are o lungime de 66 chilometri şi este cea mai veche dintr'e liniile ferate ale Romăniei. Este cale simplă, traseul ei urmează riguros mijlocul depresiunei Cernavoda-Constanţa ; acest traseu lasă mult de dorit din causa multelor curbe, ce face a se micşora viteza trenurilor, schimbarea lui deci se impune. Această linie are staţiunile următóre, începând de la Feteşti: *Fetesci*, lângă podul de peste Borcea, *Borcea* ceva mai la est de podu peste Borcea în insula Balta; *Dunărea*. haltă într'e Borcea şi cursul propriu al Dunărei şi *Saligni* în dreptul Cernavodei, la capătul podului de peste Dunăre de partea Dobrogei; apoi *Mircea Vodă*, *Megidia*, *Murfatlar* şi în fine *Constanţa*.

Asemeni mai este un mic crâmpei de cale, ce unesce staţia Constanţa cu portul şi în timpul verei mai circulă un tren într'e oraş şi locul băilor situate la câţi-va kilometri la sudu oraşului pe ţĕrmul Mărei. Acest al doilea crâmpei pleacă de la extremitatea bulevardului oraşului unde este o haltă *Ovidiu;* apoi halta *Tetis* şi *Tomis*, câte trele în oraş chiar, şi în fine *halta viilor*, în dreptul localului băilor de mare.

2. Şoselele Dobrogei. Şoselele Dobrogei se împart în patru categorii şi anume: *Şosele naţionale; Drumuri mari de comunicaţiune; Drumuri secundare* şi *Drumuri ordinare.*

Din aceste patru categorii expuse mai sus, nu vom descrie decât cele d'ântâi două, ca unele ce sunt în o mai bună stare şi cari au óre-

care importanţă; cele din urmă două categorii fiind într'o stare cu totul primitivă.

I. Şosele naţionale. Dobrogea nu posedă de cât o singură şosea naţională, aceia care pune în comunicaţiune cele două capitale ale Judeţelor Dobrogei, adică Tulcea cu Constanţa şi care trece prin Babadag. Lungimea acestei şosele este de 130 kilometri, fiind terminată aprópe pe tótă întinderea ei şi dată circulaţiunei.

II. Drumurile mari de comunicaţiune. Diferitele drumuri mari de comunicaţiune, ce pun în legătură oraşele Dobrogei unele cu altele, sunt următórele:

1. *Drumul Constanţa-Mangalia*, care are o lungime de 50 kilometri, şoseaua e în bună stare şi se depărtează de ţĕrmul Mărei.

2. *Drumul Constanţa-Hârşova*, lung de 96 kilometri. Acest drum pleacă din şoseaua naţională Constanţa-Tulcea, din dreptul cătunului Canara; şi trece prin satele Caramurat, Pazarli, Şiriu şi Hârşova.

3. *Drumul Tulcea-Mahmudia*, lung de 36 kilometri; el începe din Tulcea merge paralel cu braţul Sf. Gheorghe pe pantele prelungirilor culmei lui Isac, trecând prin satul Malcoci şi Mahmudia. Acest drum se prelungeşte înainte printr'un drum ordinar în próstă stare, până în dreptul punctului *Ivancea* de lângă gura Dunavĕţului; pe unde se pun în legătură satele Deltei şi portul Sulina, cu restul Dobrogei.

4. *Drumul d'alungul Dunărei.* Acest drum începând de la Tulcea, trece prin următórele localităţi: *Tulcea-Isaccea* (36 kilometri); *Isaccea-Măcin* (40 kilo-

metri); *Măcin-Hârşova* (77 kilometri); *Hârşova-Cernavoda* (52 kilometri); *Cernavoda-Raşova* (17 kilometri); *Raşova-Cuzgun* (21 kilometri) şi *Cuzgun-Ostrov* (42 kilometri). În total, lungimea drumului ce merge d'alungul Dunărei, tăind în unghiul Nord-Vestic culmea lui Isac, măsóră 285 kilometri.

5. *Drumul Babadag-Măcin*, are o lungime de 80 kilometri; el pleacă ceva mai la nord de oraşul Babadag, de la gura Teliţei, urmează valea ei trecând prin satele Artmutlia, Ortachioi şi Cerna.

6. *Drumul Babadag-Hârşova*, care trece prin satele Slava-Rusească, Hagiomer, apoi pe valea Ramanului până la Eni-Sarai şi de aci la Hîrşova.

7. *Drumul central al Dobrogei*, care plecând de la Tulcea, urmează la început şoseaua naţională Tulcea-Babadag, apoi prin Caramurat, Megidia, Cobadin, Bairamdede şi Docuzagi (la frontieră); iar de aci pe teritoriul Bulgariei în direcţiune spre Hagi-Oglu Bazardjik şi Şumla.

8. *Drumul Megidie-Mangalia*, lung de 66 kilometri, nu este în destul de bună stare.

9. *Drumul Megidie-Cuzgun-Ostrov*, avênd o lungime de 90 kilometri şi punând în comunicaţie aceste trei oraşe unul cu altul.

10. *Drumul Mangalia-Ostrov*. Acest drum merge d'alungu frontieri despre Bulgaria; el începe de la Mangalia şi trece prin comunele Sarighiol, Caraomer, Derechioi, Docuzagi, Hairanchioi, Enişemli şi Ghiuvengia; apoi imediat dă în şoseaua Cuzgun-Ostrov.

În general, din tóte drumunile mai sus expuse, deplin terminate şi în bună stare sunt numai următórele: Şoseaua naţională Tulcea-Constanţa şi

drumul Constanţa-Mangalia, cari sunt date în circulaţie. Tóte cele alte drumuri mari de comunicaţie nu sunt încă terminate pe tótă lungimea lor, avênd din distanţă în distanţă crâmpee de şosea neterminate încă; totuşi se lucrézâ în fie-care an pe timpul favorabil şi treptat, treptat se dau circulaţiunei. Din éxpunerea situaţiunei Judeţelor Dobrogei mai ales pe anul trecut 1895, se póte vedea câtă activitate se pune de guvern, pentru îmbunătăţirea comunicaţiunilor Dobrogei.

În Delta Dunărei, comunicaţiunile sunt rare şi greu de esecutat, din causa lipsei de material necesar construcţiei unei şosele, a greutăţei aducerei acestor materiale, precum şi a lipsei de braţe de óre-ce este puţin locuită şi deci lipsă de ómeni cu zile de prestaţii, cari sĕ lucreze la construcţia drumurilor, cum în general se obişnueste la noi.

În cea ce priveşce *distanţele ce separă un sat de altul în tótă Dobrogea*, se pot vedea în cele 2 tabeluri alăturate, în care satele sunt trecute pe plăşi şi Judeţe.

II. Căile fluviale.

Căile fluviale ale Dobrogei le formează Dunărea şi gurile ei. Dunărea, care înconjură Dobrogea pe două din părţile ei, formează o cale fluvială lungă de 386 kilometri, socotit de la Silistra, la portul Sulinei. Ea permite navigaţiunea la vase de tonagiu mare şi cari deservesc tóte localităţile locuite (porturile) de pe ambele maluri ale Dunărei.

Serviciul navigaţiunei gurilor Dunărei şi anume al canalului Sulinei este dirigiat de o *comisiune europeană Dunăreană*, a cărei descriere pe larg, o voi expune imediat.

III. Căile maritime.

D'alungul cóstei, Marea Negră udă Dobrogea pe o lungime de 234 kilometri. Marea formează o cale ce pune în legătură portul Sulinei cu al Constanţei, sau Mangalia, asemenea cu al Odessei (Rusia); precum şi cu portul Varnei (Bulgaria), sau Constantinopoli (Turcia).

Astă-zi posedăm pe Marea Neagră un serviciu de navigaţiune comercială maritimă, compus din câte-vase va de comerţ; acest serviciu fiind alipit la acela al căilor ferate române.

Comisiunea europeană dunăreană [1]

I. Constituire. — Comisiunea europeană a fost instituită prin tractatul de la Paris, la 30 Martie 1856 în urma resbelului din Crimea. Doritóre de a pune capĕt la o stare de lucruri întolerabile relative la gurile Dunărei şi la o parte a Dunărei de jos, puterile semnătóre ale tractatului din 1856 şi a nume: *Austro-Ungaria*, *Franţa*, *Marea Bretanie*, *Piemontu*, *Prusia*, *Rusia* şi *Turcia*, convenîră a crea o comisiune compusă din representanţi fie căreia din ele şi „insărcinată de a desemna şi face sĕ se execute

[1]) Sentupery.

lucrările necesare, cu începere de la Isaccea, spre a degagea gurile Dunărei, precum şi părţile Mărei, învecinate lor, de nisipuri şi alte obstacole ce le astup; în scop de a pune această parte a fluviului şi părţile Mărei, corespunzând gurilor Dunărei, în cele mai bune condiţiuni posibile de navigaţiune."

Pentru a se acoperi cheltuelile acestor lucrări precum şi a stabilimentelor destinate a asigura şi facilita navigaţiunea, comisiunea era autorizată a lua taxe asupra bastimentelor, fără distincţiune de Pavilion.

La acéstă restricţiune aprópe şi afară de casuri de carantină specificate aparte, navigaţiunea fluviului nu trebuia sĕ mai fie supusă la vr'o dare sau proprire; acesta era sancţionat prin actul congresului din Viena.

Tractatul de la Paris din 1856, stipula că comisiunea trebuia să-şi termine lucrările în timp de doui ani. Îndată ce, însă inginerul şef însărcinat cu lucrările 'şi presentă raportul său, se convînse că ar trebui mult mai mult timp pentru această grea lucrare. Într'o conferinţă internaţională ţinută la Paris în August 1858, pentru a se regula organizaţiunea Principatelor Dunărene, în conformitate cu tractatul din 30 Martie 1856 se conveni a se prelungi termenul primitiv, până la terminarea complectă a lucrărilor. Apoi o nouă conferinţă la Paris în Martie-Junie 1866, fixă la 24 Aprilie 1871 expirarea acestui termen. Prin tractatul dela Londra (13 Martie 1871), puterile comisiunei, fură prelungite până la 24 Aprilie 1883. În fine, tractatul de la Londra din 10 Martie 1883 le prelungi pentru o nouă periódă de 21 ani,

adică până la 24 Aprilie 1904 ; acéstă periódă trecută, puterile comisiunei vor fi reinoite prin conducere tacită din 3 în 3 ani, afără de casul vre unei cereri făcute de representantu vre uneia din puterile contractante, acésta cu un an cel puţin înainte.

La înfiinţarea ei, jurisdicţiunea comisiunei se întindea numai de la gurile Dunărei şi până la Isaccea, oraş situat pe ţĕrmul drept al Dunărei în Dobrogea şi la 121 kilometri depărtare de Sulina port pe Mare, la gura braţului cu asemene numire. Tractatul de la Berlin întinse acestă jurisdicţiune până la Galaţi, la 49 kilometri mai departe de Isaccea, şi tractatul de la Londra (din 1883) o întinse până la Brăila, ce se găsesce la 20 kilometri departe de Galaţi. Aceasta au găsit'o natural, căci cea mai mare parte a bastimentelor de pe mare, sosesc aci spre încărcare.

Însă, România, care de la 1878 era representată în Comisiune, nu fusese chemată a lua parte la lucrările comisiunei, decât cu titlu consultativ : Ea refuză aderarea ei, căci consideră acésta ca o călcare a suveranităţei sale. Cu tóte acestea, în fapt şi graţie excelentelor rapórte cari n'au încetat de a domni într'e diferiţi delegaţi ai României şi delegaţii celor alte puteri, acţiunea comisiunei se exercită normal până la Brăila, pentru marele avantagiu al comerciului, supus la regulamente unice pe tot parcursul bastimentelor de mare pe fluviu.

Tractatul din 1883 întroduse o altă modificare, stipulând că comisiunea să nu exercite control efectiv asupra părţei braţului Chiliei, ale căruia cele două maluri, aparţin unuia din cele 2 state (Rusia şi Ro-

mânia). Interesul este al Rusiei, căci ea posedând singură diferitele guri al braţului Chiliei, afară de cea meridională (Stari-Stambul), al cărui talveg servă de frontieră României, şi i-ar fi uşor sĕ deschidă una din aceste guri; aceia a braţului Otcheakof de exemplu, care e cea mai favorabil situată din punctul de vedere technic. Rusia ar putea astfel, sĕ 'şi deschidă o pórta pe Marea Neagră punând taxe; de óre-ce ea ar fi suverană şi în plus i-ar mai fi avantagiósă, nu numai din punctu de vedere comercial, dar şi din punctu de vedere militar.

Conform tractatului de la Berlin, comisiunea exercită funcţiunile sale, în o complectă independenţă de autoritatea teritorială. Personalul ei administrativ şi technic, stabilimentele şi lucrările sale, se bucură de beneficiu neutralităţei şi al scutirilor de taxe. Ea are un pavilion tricolor: *roşu*, *alb*, *albastru* şi *roşu*, compus din 5 bande paralele, perpendiculare pe códă, banda albastră fiind dublă celor alte, pórtă pe ea în alb literile C. E. D. (*Comisiunea Europénă Dunărénă*).

II. Organizaţie. — Astă-zi Germania, Austro-Ungaria, Francia, Marea Bretanie, Italia, România, Rusia şi Turcia, sunt representate, fie-care printr'un delegat.

Iată composiţiunea complectă a membrilor comisiunei: *Germania:* Arthur Raffauff; — *Austro-Ungaria:* Cavaler Charles de Gsiller; — *Franţa;* Sienkievicz; — *Marea-Bretanie:* Locot.-Colonel Henry Trotter; — *Italia:* Cavaler G. Tesi; — *România:* General

Pencovici;—*Rusia:* de Lodigenski;—*Turcia:* Azarin Effendi.

Secretar: A. Gauvain;—Inginer consultant: Sir Charles Hartley;— Inginer residant: Kühl;— Inspector al navigaţiunei: Dethier;— Căpitan de port: Pavlovitch;—Director al casi centrale: Eagle;—Director al casi de navigaţiune: A. Velasty;—Director al spitalelor: Dr. Petrescu H. Stoica.

De două ori pe an, anume în lunile Mai şi Octombre, cei 8 delegaţi ai comisiunei, se reunesc în plină conferinţă pentru a tranşa chestiunile cele mai importante; presidenţia, aparţine succesiv la fie-care delegat, în ordine alfabetică a puterilor. Restul anului, comisiunea constituită în comitet cu membrii presenţi, reguléză afacerile curente.

Sediul comisiunei este la Galaţi. Serviciurile puse sub ordinile sale sunt: 1. *Secretariatul,* însărcinat cu redacţiunea protocólelor şi expedierea afacerilor; 2. *Casa centrală,* însărcinată cu manipularea generală a fondurilor; 3. *Inspecţia navigaţiunei,* care în afară de supravegherea fluviului, dirijéză importantul serviciu al pilotagiului fluvial şi face şi funcţiunea tribunalului de prima instanţă, pentru tóte detaliele relative la navigaţiunea propriu ḑisă; 4. *Căpitanatul portului Sulina* şi *serviciilor anexe,* căruia incumbă poliţia portului şi a radei, a pilotagiului contra mareelor, a măsurărei capacităţei năvilor; 5. *Casa de navigaţiune,* care percepe la Sulina taxe asupra năvilor ce es de pe fluviu; 6. *Serviciul technic,* compus din ingineri şi un numeros personal întrebuinţat la lucrări; 7. *Spitalele.*

Reunită în tribunal de apel, comisiunea statuéză

în ultimă instanță asupra apelurilor formate contra sentințelor pronunțate, atât de Inspectorul navigațiunei, cât și de Căpitanul de port.

Ea are dreptul a chema înaintea ei direct, afacerile cari n'ar fi fost aduse înaintea uneia din cele două autorități de mai sus, sau cari ar fi provocat din partea lor o ordonanță de necompetință; ea póte chiar să reformeze tóte sentințele primei instanțe. Execuțiunea decisiunilor sale, este asigurată prin acțiunea bastimentelor de rĕsboiu, staționate la gura brațului Sulinei. Fie-care putere representată în comisiune, are dreptul să staționeze 2 bastimente ușóre. Fie-care stațiune navală, se comportă modului de a veghea asupra bastimentelor naționalităței sale și asupra acelora la care ea este chemată a le protege Pavilionul, în virtutea tractatelor sau usagiului, sau în urma unei delegațiuni generale sau speciale; în lipsă de bastiment de rĕsboiu avênd calitate de a interveni, autoritățile însărcinate cu poliția fluvială, pot recurge la bastimentele de rĕsboiu române.

Comisiunea posedă afară de acésta un local al Administrației la Galați, vaste stabilimente la Sulina, un local de Administrație la Sulina, case de locuit pentru funcționari ei, ateliere, chantieuri, mai multe faruri, un spital al marinei, un alt spital pentru bóle epidemice etc. Materialul sĕu flotant este considerabil: un yacht, 3 drage fluviale, uă dragă colosală pentru curățirea gurei Sulinei, uă flotilă de mici bastimente destinate la pilotagiu, la inspecțiune și remorcagiu.

Lucrări technice. Considerațiuni technice și financiare, au făcut a se alege brațul Sulinei, unul

dintr'e cele 3 guri ale Dunărei, pentru a fi ameliorat şi făcut accesibil navigaţiunei.

În anul 1857, adâncimea trecerei prin braţul Sulinei, nu era decât de 8—9 picióre[1]) engleze. Graţie însemnatelor lucrări ale lui Sir Charles Hartley (cari au servit de model, de atunci şi pentru ameliorarea gurilor Missisipi), adâncimea braţului Sulinei a fost succesiv mărită până la 20 şi $^1/_2$ picióre, sau $6^{m.}$,25. De la 1879, ea n'a fost inferióră acestei cifre; ea va atinge în curând 24 picióre, când marile lucrările întreprinse deja, se vor termina.

În 1857, adâncimea mijlocie pe fundul canalului Sulinei era de $3^{m.}$,50. De la 1886, ea se menţine la $5^{m.}$,30, în urma construcţiunei digurilor, a întăririlor canalului, a tăeturilor şi suprimărei coturilor etc. În Decembrie 1893, s'a terminat o mare tăetură, între mila $8^1/_2$ şi 18 de la Sulina numărând, şi care a tăiat curbele făcute de M ce forméză canalul Sulinei, scurtând calea cu 7877 metri.

La 15 Maiu 1894, inaugurarea solemnă a acestui canal, s'a făcut în presenţa M. S. Regelui României, Miniştrilor şi corpului diplomatic. Comisiunea a procedat între altele: la ridicarea sau distrugerea unui mare numĕr de remăşiţe a bastimentelor, naufragiate înainte de 1867; la balisarea complectă a fluviului, până la Brăila, cu ajutorul corpilor plutitori destinaţi a indica un pericol, la stabilirea corpilor morţi; la refacerea din nou a drumului de halagiu; la construcţia farurilor la gura Sulinei; la stabilirea unei

---

[1]) Un picior englez are cm.,312 sau aproximativ 0,m.32.

linii telegrafice într'e Sulina şi Tulcea şi la o mulţime de alte uvrage de mai mică importanţă.

Mişcarea navigaţiunei. Rezultatul comercial al lucrărilor, a fost din cele mai favorabile şi îndestul de satisfăcător. Ast-fel, tonagiul total al bastimentelor încărcate şi eşite din portul Sulinei, era de 340.000 de tone, cu 2211 bastimente, acésta în 1857. Până în momentul, în care începu să se simtă efectele marilor lucrări întreprinse în 1880, el nu trecu mai puţin de 700.000 tone; însă din 1885, el a progresat în proporţiuni mari.

Actualmente, bastimente cu mai mult de 2000 tone urcă fluviul cu uşurinţă, pe când în 1857, tonagiu de mijloc al vapórelor, era de 150 tone. În 1893, un steamer de 2542 tone a venit în portul Sulinei. Când trecerea va fi mărită la minimum 24 picióre şi când rectificările pe cale de execuţie se vor termina, tonagiul mijlociu se va mări de sigur, încă cu mai multe sute tone.

Numĕrul naufragelor, care era de $^{1}/_{100}$ aprópe în 1855—1857, a scăzut la $^{1}/_{1000}$ şi sunt ani în care nu s'a întâmplat nici un naufragiu. Preţul transportului mărfurilor, asemenea a scăzut mult. Mai mult de $^{3}/_{5}$ din comerciu, e făcut cu bastimente engleze; navigaţiunea franceză nu este de loc representată, de cât prin bastimentele periodice ale „companiei Fraissinet".

Navigaţiunea comercială română, nu este represintată de cât prin 2 vase principale, ce face comerciu şi transportul de pasageri, mai mult pe Marea Négră, plecând din portul Sulinei sau Constanţei, pentru Odesa sau Constantinopoli.

Finance. Cheltuelile sunt alimentate, prin taxe percepute asupra năvilor ce es de pe Dunăre, după un tarif ce variază după tonagiu. Ele au fost de 1.897.186 fr. în 1893, an în particular favorabil.

Tariful este calculat aproximativ, după avantagele proporţionale procurate bastimentelor, prin lucrările ce se execut. El este revĕzut din 5 în 5 ani, şi a fost redus în deajuns, de mai multe ori. Comisiunea nu caută să realiseze beneficii, însă numai să acopere cheltuelile sale de administraţie şi cheltuelile lucrărilor. Ea nu are de loc datorie.

De la 1884, bastimentele ce au mai puţin de 201 tone, sunt scutite de taxe.

CONSIDERAŢIUINI MILITARE ASUPRA DOBROGEI

Importanţa ei militară

Din punctul de vedere militar, Dobrogea forméză un mic teatru de operaţie, celebru din punctul de vedere istoric; de óre-ce a fost bulevardul pe care a defilat tote popórele barbare, ce au invadat în peninsula balcanică; tot astfel ca şi Ruşii, în campaniile lor contra Turcilor.

Dobrogea mai are o importanţă mare, din punctul de vedere militar, prin aceia că corespunde drumului celui mai scurt şi mai bun chiar, mersului Ruşilor spre Constantinopoli. Balcanii în direcţiunea Mărei, având înălţimile cele mai mici şi trecătorile cele mai multe, fac ca prin Dobrogea Ruşii să aibă

linia lor de operaţie de preferit şi cea mai scurtă, în mersul lor spre Peninsula Balcanică, în direcţia Constantinopolului.

Pentru a se complecta *apărarea despre Nord a Peninsulei Balcanice*, a cărei primă linie de apărare, este obstacolul format de Dunăre, numai până în dreptul Silistrei; s'a căutat a se întări şi porţiunea de pămênt, coprinsă într'e Silistra (Dunărea) şi Marea Négră, creându-se *cadrilaterul bulgar*, format din cetăţile: *Rusciuk*, *Silistra*, *Varna* şi *Şumla*. Rolul acestui cadrilater este dublu, ântâi a prelungi şi a complecta linia de apărare a Peninsulei Balcanice, formată de Dunăre, până la Mare şi al doilea a întări linia de apărare determinată de Balcani, cari de acéstă parte pot fi trecuţi cu înlesnire, avênd trecători multe şi înălţimile cele mai mici.

Cadrilaterul bulgar, a jucat un mare rol în timpul resbóelor dintr'e Ruşi şi Turci, cu începere de la 1828 încóce; el fortificat şi bine apărat, face imposibilă trecerea forţelor rusesci prin acéstă parte, forţându-le a trece Dunărea pe la apusul cadrilaterului; ast-fel precum s'a petrecut în campania din 1877—78, când armatele ruseşci au fost nevoite să tréca în Peninsula Balcanică pe la apusul cadrilaterului bulgar, care era întărit şi apărat de forţe numeróse. Trecerea ce s'a executat prin Dobrogea pe la Ghecet (în faţa Brăilei), nu a avut alt scop, decât ocuparea Dobrogei cu un corp de armată, spre a şi păzi liniile de comunicaţie, ce duceau prin Muntenia şi cari puteau fi tăiate de Turci, cari ocupau acéstă provincie.

Studiind campaniile din 1828—29 şi 1877—78, vom putea deduce condiţiunile unui atac direct al

Ruşilor prin Dobrogea, în direcţiunea cadrilaterului bulgar.

Ast-fel: În campania din 1828—29, Ruşii fiind stăpâni pe Marea Négră, în care posedau o flotă cu mult mai puternică ca a Turcilor, care fusese aprópe distrusă puţin mai 'nainte de acel timp; ei înaintéză prin Dobrogea. După căderea Brăilei, merg spre Sud până în dreptul depresiunei Cernavoda-Constanţa, unde se pun în legătură cu flota lor de pe Mare, prin portul Constanţa; de aci ei înaintez spre Varna, asediază Silistra şi apoi merg asupra Şumlei. Iarna se retrag şi încetéză ostilităţile, pentru a le reîncepe primăvara. Căderea Silistrei, blocarea Varnei şi trecerea Balcanilor, aduc încheierea păcei.

În campania din 1877—78, Ruşii fiind mai slabi pe Marea Négră decât Turcii, cari acum posedau o flotă mai puternică; în plus cadrilaterul fiind fortificat şi apărat de numeróse forţe turcesci, sunt nevoiţi a întórce cadrilaterul. Ei întrebuinţéză liniile de operaţie ale Munteniei, ne trimiţând în Dobrogea de cât un corp de armată, în scop de a-i păzi liniile de comunicaţiune, ce duceau spre Muntenia.

Din studiul acestor două campanii, reese că: În campania din 1828—29, când Rusia dispunea de o flotă puternică pe Marea Négră, a întrebuinţat linia de operaţiune a Dobrogei; în campania din 1877—78 însă, când flota turcéscă le este superióră, sunt nevoiţi să întórcă cadrilaterul pe la apusul lui, întrebuinţând liniile de operaţie ale Munteniei.

Conchidem deci că: Un atac al Ruşilor, direct prin Dobrogea în direcţia Constantinopolului, are nevoe de colaborarea unei flote pe Marea Négră.

Azi când Rusia, posedă o flotă puternică pe acéstă Mare, care a devenit un lac rusesc, mai mult decât probabil, că în operaţiile lor viitóre, ce vor mai întreprinde în peninsula Balcanică, vor întrebuinţa linia de operaţiune a Dobrogei.

APARAREA DOBROGEI

Liniile ei de apărare contra diferitelor direcţiuni de invasie probabile

Până acum am considerat casul unui rĕsboiu, într'e Rusia şi Turcia, sau casul unei invasiuni rusesci prin Dobrogea, în direcţiunea Constantinopoluluĭ. Să considerăm şi casul unui rĕsboiu, într'e Rusia şi România; în acest cas liniile de operaţiune ale ruşilor, cele mai scurte asupra Bucurescilor, ar fi liniile ce trec Prutul, pe la *Ungheni Leova*, *Fălciu* şi *Reni*, puncte importante de trecere peste Prut, capete a mari căi de comunicaţiuni şi în acelaş timp puncte corespunzĕtóre zonei de concentrare probabile a lor în Basarabia.

Ruşii vor urma mai mult decât probabil, liniile de operaţii mai sus expuse, însă câmpul întărit Focşani-Nămălósa-Galaţi, s'ar opune înaintărei lor; ei vor căta deci să întórcă acest câmp întărit, întórcere ce o pot executa prin Dobrogea, fie executând o trecere prin Sudul Basarabiei în dreptul Isaccei, fie debarcând trupele ei în dreptul Constanţei, sau în alt punct dintr'e acest port şi Mangalia, cu ajutorul flotei ce posedă pe Mare.

Pentru a studia apărarea Dobrogei, trebue mai ântâi să examinăm diferitele elemente geografice importante, elemente cari formézâ obstacole, sau chiar linii de apărare.

Vom începe examinarea *elementelor geografice* mai principale ale Dobrogei şi cari sunt următórele: **Dunărea, Ţĕrmul Mărei Negre** şi **Seria înălţimilor Dobrogei.** Din examinarea acestor elemente, vom deduce principalele linii de apărare ale Dobrogei.

Primul element geografic important al Dobrogei, este **Dunărea.** Frontiera despre Basarabia o formézâ braţul Chiliei, până la punctul Pătlăgénca şi apoi cursul Dunărei, până la Reni.

Se scie că valórea unui rîu, depinde de doi factori mai principali: lungimea şi volumul apelor; ori Dunărea în acéstă parte, îndeplinesce cu prisos aceste condiţiuni; cursul ei fiind scurt, deci uşor de apărat şi adâncimea ei sau volumul apelor fiind mare, este un obstacol destul de greu de trecut.

Punctele de trecere sunt două: unul în dreptul *Isaccei* şi altul mai secundar, ceva mai în avale de Isaccea, în dreptul *Cartalului*, corespunzător în Dobrogea satului *Rakel.*

De la Reni la Brăila, în cotul format de Dunăre, se află o regiune băltósă, neposedând nici un punct de trecere, decât la extremitatea ei de Sud, la Ghecet în faţa Brăilei. De la Brăila la Hârşova, Dunărea formézâ *un obstacol imposibil de trecut*, din causa celor două braţe ale Dunărei, precum şi a terenului mlăştinos şi plin de lacuri, pe care cele două braţe îl

închid într'e ele şi care are o lărgime de vr'o 15 km., formând un obstacol destul de serios.

La Hârşova ar fi un punct favorabil trecerei, căci aci apele Dunărei se strîng într'un singur braţ. De la Hârşova la Silistra, Dunărea forméză *un al doilea obstacol*, asemenea imposibil de trecut, din causa apelor ei şi ale Borcei, care închid şi ele o porţiune de teren mlăştinos şi plin cu bălţi, care pórtă numirea de insula Balta, a cărei lărgime este de aprópe 12 km.

La mijlocul distanţei dintr'e Hârşova şi Silistra, în dreptul Cernavodei, întâlnim *cel mai important punct de trecere* din Dobrogea în Muntenia, este *podul de peste Dunăre* iar la cea altă extremitate a obstacolului, în dreptul Silistrei (Bulgaria), întâlnim asemeni un punct favorabil treceri, care corespunde oraşului Călăraşi, din faţa Silistrei.

Al doilea element geografic, important al Dobrogei, este **Ţĕrmul Mărei Negre.** Acest ţĕrm este lung de 234 kilometri, nu are ca *puncte favorabile debarcărei*, decat in porţiunile ţĕrmului Mărei, coprinsă intr'e *Constanţa* şi *Mangalia*. Pe tot restul ţĕrmului Mărei Negre, incepând de la Constanţa in sus spre gurile Dunărei, nu mai intâlnim nici un punct favorabil debarcărei, din causa regiunei marilor lacuri şi a Deltei Dunărei, in dreptul cărora ţĕrmul Mărei este cât se póte de jos şi presărat cu lacuri şi mlaştine. În dreptul Deltei Dunărei găsim insă două *puncte favorabile debarcărei* şi anume: *Sf. Gheorghe* (Catêrlez), la gura braţului cu asemenea numire şi *Portul Sulinei*, la gura braţului cu asemene numire.

Al treilea element geografic important al Dobro-

gei, este **Seria inălţimilor Dobrogei,** situate în partea de nord a ei şi anume: *Culmea lui Isac* ce urméză d'alungul Dunărei şi braţului Sf. Gheorghe, aprópe paralel cu cursul lor. *Culmea Niculiţelului* şi a *Babadagului*, la sudul celei precedente şi care merg aprópe paralel cu ea.

In fine mai spre sud, către mijlocul Dobrogei întâlnim: *Depresiunea Cernavoda-Constanţa*, cu *valul lui Traian*. În acéstă depresiune, se věd urmele unui val roman, care pórtă numele de valul lui Traian, ca şi tóte cele alte valuri romane, ale căror urme se mai věd încă şi azi în Oltenia, Muntenia şi chiar prin sudul Basarabiei. Aceste valuri, erau făcute în scop de a se opune invasiunei barbarilor, ce ar fi voit să trécă în imperiu roman, ale cărui limite se întindea pěnă în aceste părţi.

Valul roman din depresiunea Cernavoda-Constanţa, care pórtă numele de *valul lui Traian* începe chiar de lângă ţěrmul Mărei, din dreptul portului Constanţa; apoi la o depărtare de căţi-va kilometri de oraş, valul se bifurcă în două părţi; uă parte la Nordu căi ferate Constanţa-Cernavoda, până în dreptul Megidiei: de unde apoi dispare, pentru a apărea iarăşi din nou şi a se prelungi spre Dunăre, până la comuna Cochirleni, lângă lacul cu asemenea numire. A doua parte sau urmă de val roman, se mai vede la Sud de calea ferată şi a cărui urmă se termină la sudul Megidiei, în dreptul punctului Tabiei Franţuzeşti. Între aceste două urme de val roman, se mai věd încă urmele unui val, care plécă ceva mai la răsărit de punctul de bifurcare al celor d'ântâiu două valuri; merge paralel cu cel de la

Sud, tăind linia drumului de fer în trei puncte şi apoi se împreună cu cel de la Nord, în apropiere de Megidie,

Asemenea mai putem menţiona, ca elemente geografice ce au o importantă tactică, următórele: *înălţimile Tabacului*, *posiţiunea Arab Tabiei* şi *a împrejurimilor Silistrei*, *Calfachioi*, *Cocargea* etc.

Odată cunoscute aceste elemente geografice principale, putem să stabilim: *Liniile de apărare ale Dobrogei.*

I. Linii de apărare contra unui atac viind de la nord.

Liniile de apărare ale Dobrogei, contra unui atac viind de la nord, prin sudul Basarabiei sunt următórele:

1. *Dunarea*, formézä o linie de apărare destul de puternică, fiind un obstacol destul de serios, prin volumul apelor şi lărgimea ei. Pe acéstă linie de apărare, avem de partea Dobrogei, trei puncte de sprijin importante şi anume: *Isaccea*, *Rakel* şi *Tulcea*. În cele d'ântâi 2 puncte, concentrându-se forţe mai numeróse, se pot opri trecerile ce s'ar încerca să le execute Ruşii; fie prin direcţia monumentului rusesc din faţa Isaccei, fie prin direcţiunea Cartalului, acéstă din urmă trecere, ar corespunde punctului Rakel din Dobrogea. Tulcea formézä asemeni un punct de sprijin al linii Dunărei, putând intercepe navigaţiunea pe gurile Dunărei. Şoseaua Tulcea-Isaccea-Măcin, ar servi ca linie de manevră trupelor ce ar opera înapoia linii de apărare a Dunărei.

2. *Culmea lui Isac, Niculițelului și Babadagului.* Aceste trei culmi formézǎ alte linii de apărare, înapoia liniei Dunărei și cari pot fi disputate Rușilor, în mersul lor spre Sud. *Șoselele Babadag-Măcin* și *Babadag-Hârșova* vor putea servi ca *linii de manevră*, trupelor ce ar opera înapoia acestor linii de apărare, înlesnindu-le mobilitatea precum și retragerea lor; fie în direcțiunea Măcinului (la punctul de trecere Ghecet), fie în direcțiunea Hârșovei, unde asemene se póte esecuta trecere în Muntenia.

3. *Linia depresiunei Cernavoda-Constanța.* Acéstă linie coprinde valul lui Traian, sau urmele retranșamentelor construite de romani, cari se mai vĕd încă și astă-zi; are ca *puncte de sprijin* la cele două extremități ale ei, *Constanța* de partea Mărei și capul de pod de la *Cernavoda*, de partea Dunărei.

În resumat, acestea ar fi liniile de apărare, cari s'ar putea opune unei invasiuni rusesci prin Dobrogea, fie spre a merge spre Sud, în direcțiunea cadrilaterului bulgar, fie spre a întórce câmpul întărit Focșani-Nămălósa-Galați. În acest din urmă cas se mai adaogă ca linii de apărare, din nou linia Dunărei coprinsă într'e Galați și Silistra; avênd ca *puncte de sprijin: Galați*, corespundând trecerei ce s'ar încerca pe la Reni; *Braila*, păzind trecerea de la Ghecet; *Hârșova, Cernavoda* și *Silistra*, corespundătóre asemeni la punctele de trecere, ce se póte esecuta din Dobrogea, în Muntenia.

II. Linii de apărare contra unui atac viind despre Mare.

Liniile de apărare ale Dobrogei, contra unui atac viind despre Mare sunt următórele:

1. *Linia țĕrmului Mărei Negre.* Porțiunea țĕrmului Mărei Negre, coprinsă într'e Constanța și Mangalia, ar fi singura favorabilă debarcări trupelor mai numeróse; restul țĕrmului Mărei Negre de la Nordul Constanței și până la gurile Chiliei, fiind aprópe imposibil debarcărei din causa regiunei lacurilor și a Deltei Dunărei; de óre-ce in dreptul lor țĕrmul Mărei este cât se póte de jos, mlăștinos și pe alocurea și nisipos.

Punctele principale favorabile debarcarei, din punctul de vedere strategic, ar fi două: *Constanța* și *Mangalia;* cari in acelaș timp formézĕ punctele principale de sprijin ale țĕrmului Mărei Negre.

Importanța militară a Constanței. Constanța are o mare importanță strategică, prin faptul că este situată la extremitatea depresiunei Cernavoda-Constanța și corespunde în acelaș timp, drumului cel mai bun și mai scurt, de la Mare la Dunăre. Însemnătatea ei militară mai reese, din rolul important pe care l'a jucat în timpul campaniilor trecute, ast-fel: În campania din 1828, când Turcii nu erau tari pe Mare, comit erórea a nu'și fortifica Constanța decât despre uscat, printr'o încingătóre aprópe continue; iar despre mare, nu o intăriră de loc. Acésta a făcut ca apărarea ei, sĕ nu fie decât iluzorie; de óre-ce flota ruséscă apăru înaintea ei și debarcarea trupelor se efectuă ușor; nefiind fortificată de partea

Mărei, Ruşii se pun în legătură cu trupele lor, ce operau despre uscat; iar Turcii atacaţi din 2 direcţiuni, se retrag spre cetăţile cadrilaterului.

In campania din 1877—78, se întîmplă invers, adică Ruşii să fie mai slabi pe Mare; aceşti ocupând Constanţa o întăresc de partea Mărei, de unde aveau a se teme mai mult; în adevĕr, ei pot să resiste flotei turceşti, ce apare în faţa ei spre a o bombarda.

Căderea Constanţei atrage după sine, căderea liniei de apărare, însemnată prin valul lui Traian (castrele romane), din depresiunea Cernavoda-Constanţa. Acéstă linie de apărare, nu are alte puncte de sprijin, decât la extremităţile ei; Constanţa de partea Mărei şi Cernavoda, capul de pod important, de parte Mărei.

Relativ tot la importanţa Constanţei, Mareşalul Moltke, dice: „Dacă vr'odată s'ar fortifica acest oraş nu trebue uitat a face să intre în sistemul ei de apărare şi cele 3 movile, situate la Nord în apropiere."

Portul Constanţei nu se presintă în bune condiţiuni tactice, fiind aşezat într'un eşind îngust, care póte fi uşor bombardat; el este în partea de Sud a oraşului şi nefiind adânc şi nici sistematic construit încă, nu permite a da adăpost unei flote de rĕsboiŭ, nici chiar ancorarea a multe nave de comerciu. Importanţa cea mare ce a căpătat'o Constanţa, prin construirea podului de peste Dunărea, a făcut pe guvern să aprobe reconstruirea şi mărirea portului, a cărui lucrare s'a început deja anul acesta.

Mangalia, este al doilea punct de sprijin al liniei de apărare, însemnată prin ţĕrmul Mărei Negre.

În dreptul ei se póte executa o debarcare; de unde apoi trupele adverse, se port dirige spre Cernavoda sau spre Silistra; ambele puncte importante pe Dunăre, favorabile trecerei în Muntenia. Din punctul de vedere militar, portul Mangaliei, se presintă în condițiuni mai bune, ca acel al Constanței, Sulinei și după unii chiar decât al Odesei: acéstă însă numai în cea ce privesce posițiunea lui naturală.

În timpul Genovezilor, Mangalia a jucat un mare rol; în acele vremuri, ea poseda un port vast și bine construit; azi însă, a dispărut aprópe și nu a mai rĕmas, decât câte-va ruini ale vechiului zăgaz de pe atunci, cari actualmente servesc încă la adăpostul vaselor mici.

Lângă țĕrm chiar și ceva mai jos de oraș, se intinde lacul Mangaliei, ai cărui țĕrmi îi constituesc un fel de cheu natural. Tăind bucata de pămênt ce separă lacul Mangaliei de Mare, aci ar fi locul de adăpost, sau refugiu al flotei nóstre de rĕsboiŭ, în casul când o am poseda pe Marea Négră.

2. Linia Dunărei, de la Silistra la Brăila (Ghecet). Porțiunea cursului Dunărei, coprinsă într'e Silistra și Braila (Ghecet), ar mai forma a doua linie de apărare, sau obstacolul de disputat al Dobrogei; în contra unui atac viind despre Mare, în casu când debarcarea pe țĕrmii ei s'a efectuat. Punctele principale de sprijin ale acestei linii sunt: *Silistra*, *Cernavoda* și *Hîrșova*, de partea Dobrogei; iar de partea Munteniei, am avea puncte de supraveghere la: *Călărași*, în fața Silistrei; *Fetești*, în dreptul Cernavodei; *Piua Pietrei* și *gura Ialomiței*, în fața Hîrșovei și în fine *Braila*, în fața Ghecetului.

Importanţa militară a Silistrei. Silistra împreună cu întăririle din jurul ei, formézá un punct de sprijin important al liniei Dunărei. În dreptul ei este un punct favorabil de trecere din Dobrogea în Muntenia, apele Dunărei fiind aci strânse într'o albie, iar imediat în avale apele ei se desfac în două, ale Borcei şi Dunărei propriu ḑise, ce închid într'e ele un obstacol destul de serios şi imposibil de trecut, până în dreptul Hârşovei.

În trecut, când era sub stăpânirea Turcilor, Silistra şi imprejurimile ei a jucat un mare rol; astfel ea era însărcinată să bată în flanc trupele rusesci, în mersul lor prin Dobrogea, în direcţiunea Balcanilor orientali.

Importanţa militară a Cernavodei. Cernavoda, este al doilea punct de sprijin şi cel mai important de pe linia Dunărei. Ea corespunde extremităţii linii ferate şi depresiunei Cernavoda-Constanţa, precum şi drumului cel mai scurt şi mai bun, de la Mare la Dunăre. Aci este punctul cel mai favorabil de trecere, din Dobrogea în Muntenia, mai ales prin construirea podului de peste Dunăre, în acéstă parte.

Fortificarea Cernavodei, sau cel puţin transformarea ei într'un cap de pod întărit, se impune din două puncte de vedere: fie a bate în flanc, trupele rusesci ce ar trece Dunărea prin sudul Basarabiei şi ar înainta spre sud, fie a apăra de front şi împedica trecerea în Muntenia, a unui inamic ce ar veni despre Mare şi ar înainta prin depresiunea Cernavoda-Constanţa. Tractatul de la Berlin însă, opresce construirea de cetăţi pe malul Dunărei; condiţiune ce a fost cerută mai mult de Ruşi, ca sĕ nu

mai întâmpine dificultăţi în campaniile lor viitóre, când ar mai avea de trecut acest fluviu. Rolul important pe care l'au jucat cetăţile Dunărei, precum: Braila, Silistra, Rusciuk, Nicopoli etc.. în campaniile lor trecute contra turcilor, a făcut pe Ruşi să insiste şi sĕ smulgă congresului de la Berlin acéstă condiţiune.

Importanţa militară a Hârşovei. Hârşova, ar fi al treilea punct important de sprijin al liniei Dunărei, în contra unui atac ce ar veni de la Nord, sau despre Mare. Înainte de construirea podului de peste Dunăre, din dreptul Cernavodei, Hârşova avea cea mai mare importanţă, de óre-ce pe tótă porţiunea Silistra-Braila, aci era punctul important de trecere (precum este încă şi azi) din Dobrogea în Muntenia.

Ea ar trebui să fie întărită sau transformată într'un mic cap de pod întărit; de óre-ce în dreptul ei Dunărea şi Borcea 'şi strâng apele într'o singură albie, a cărei lărgime nu trece de 750 metri.

Importanţa ei mai reese şi prin aceia, că este locul de convergenţă al comunicaţiilor ce vin, despre Cernavoda, Megidie, Constanţa, Babadag şi Măcin.

III. Linii de apărare contra unui atac viind de la sud despre Bulgaria.

Un atac, viind de la sud din partea Bulgariei, nu ar avé alt scop, decât ocuparea numai a Dobrogei; operaţiile lor oprindu-se aci, căci obiectivul principal Bucurescii, fiind în altă direcţiune şi liniile lor

principale de operaţie vor fi prin altă parte, iar nu prin Dobrogea.

Liniile de apărare contra unui atac al Bulgarilor ar fi următórele: *Întâia linie de apărare,* ar fi însemnată prin traseu frontieri, avènd pe ia următórele posiţiuni tactice: *Posiţa de la Arab-Tabia*, posiţiunile *Tabacului*, *Asarlîc*, *Calfachioi* (dependinte de comuna Caraomer) şi *Mangalia.* Acestea ar fi primele puncte de resistenţa şi din ele, cele 2 d'antăi de partea Silistrei sunt destul de tari prin posiţiunea lor naturală, în plus au o legătură înapoĭ destul de bună, aci va interveni rolul flotilei care aducând trupe va putea întări acéstă posiţiune de flanc care va gena chiar înaintarea Bulgarilor, pe restul frontierei în spre interioru Dobrogei.

O a doua linie de apărare, ar fi însemnată prin linia ce unesce *Raşova-Cocargea-Cobadin-Musurat* şi cari ar fi chiar punctele de sprijin ale acestei linii; din aceste puncte, două au o mai mare importanţă şi anume: *Raşova* ce ar fi o posiţie de flanc pe linia Dunărei, şi *Cobadin*, nod important de comunicaţiuni în centru; în fine *o a treia linie de apărare,* ar fi depresiunea Cernavoda-Constanţa cu înălţimile de la sudul ei, precum şi cu *valul lui Traian* (vechile castre sau retranşamentele romane).

Linia ferată Cernavoda-Constanţa, ar servi ca bună linie de manevră, liniei de apărare însemnată prin valurile romane din acéstă depresiune, iar cele două puncte de la extremităţi, capul de pod de la Cernavoda de o parte şi portul Constanţa de cea altă parte, servindu-i ca puncte de sprijin principale în contra unui atac viind de la sud.

Paza frontierei despre Bulgaria, în timp de pace este încredinţată unui Batalicn de Vânători şi Regimentului de Infanterie No. 34 din Constanţa. Batalionul de Vânători 'şi are companiile respândite pe frontieră, în următórele localităţi: Ostrov, Esenchioi, Caraomer şi Mangalia; iar paza frontierei în intervalul coprins într'e Carvan şi Caracmer, este încredintată Regimentului din Constanţa No. 34, care 'şi are companii, în următórele puncte: *Techederesi*, *Asarlâk* (Enişemli), *Hairanchioi* şi *Derechioi*.

In tot lungul frontierii despre Bulgaria sunt 45 pichete, pentru paza frontierei.

Apărarea mobilă a Dobrogei, în timp de pace este încredinţată unei Diviziuni active, cu reşedinţa în Constanţa, şi care se compune din următórele corpuri de trupă : 2 Regimente de Infanterie (Regimentul No. 33 Tulcea şi Regimentul No. 34 Constanţa), un Regiment de Călăraşi pentru întréga Dobroge; un Batalion de Vênători la Ostrov şi o Baterie de artilerie la Tulcea. Prin crearea bataliónelor de Vênători, două din acestea, Bataliónele 5 şi 6, sunt destinate pentru Dobrogea, avêndu-şi reşedinţele unul la Cernavoda (la podul de peste Dunăre) şi cel-alt la Constanţa. Restul necesar de trupe se póte uşor aduce cu ajutorul căilor ferate ce converg la Feteşti şi uşor trecute în Dobrogea, cu ajutorul podului de peste Dunăre, din dreptul Cernavodei.

———————

PARTEA II-a.

DESCRIERE POLITICĂ-ADMINISTRATIVĂ

Istoricul Dobrogei.

Cei mai vechi locuitori ai Dobrogei, după toţi scriitorii vechi, sunt Geţii.

Geţii ca şi Dacii, etnograficeşce aparţin marei familii Traco Iliriene [1], pe care Herodote o pune ca pe cea mai mare in lume după Indieni [2]. Traco-Ilirienii, s'au stabilit din timpurile cele mai vechi în peninsula Balcanică, în partea coprinsă într'e Dunăre şi cele 2 mări ce mărginesc acéstă peninsulă, Pontu Euxin (Marea Négră) de o parte şi Marea Adriatică de cea-altă parte; ei se sub divişau în o mulţime de popóre mici şi prea puţin cunoscute, cari se grupau [3]) ast-fel: Tracii la Est către Pontu Euxin şi Ilirienii sau Pelasgi, către Adriatica; aceştia din urmă fiind strămoşi Albanezilor, a căror limbă presintă o mare analogie cu a Românilor [4]).

[1]) Herod. IV, 93. Cf. Strabon VII, III, 2; Chrysost., Orat. 71; Steph. Biz. de la cuvêntul Γετία (get).

[2]) Herod., V, 3.

[3]) După domnu Hâjdeu.

[4]) Bolintineanu dă exemple numeróse de acésta. Ex.: Sociu = soţ; lupta = lufta; peşce = pisce; minte = ment; tată = tate etc.

Printr'e popórele Tracice, Geţii erau în primul rênd. Herodote îĭ numeşce cei mai resboinici şi cei mai juşti dintr'e Traci[1]).

Despre Traci însă, nu s'a putut încă bine stabili, la care mare familie etnografică aparţin. Tracii nu au lăsat de loc monumente scrise şi unii se îndoesc chiar, că scrisul le-a fost cunoscut Monumentele ce le găsim în peninsula Balcanică şi Dobrogea, datez numai din vremea Romanilor.

Geţii 'şi fac intrarea lor în istorie cu Herodot. Ast-fel, din descrierea expediţiunei lui Dariu, regele Perşilor contra Sciţilor, Herodote scrie: „Inainte de a ajunge la Istru, Dariu subjugă mai întâi pe Geţi, ce se credeau nemuritori". Aşa în cât din timpul lui Herodote, adică către mijlocul secolului V-lea înaintea erei nóstre, Geţii locuiau, nu numai la Nordul Dunărei în vechia Moldovă de jos şi Muntenia; dar chiar la Sud în Dobrogea. Pe Geţi îi întâlni în drumul sĕu Dariu şi ei fură cei ce se opuseră înaintărei lui, când voi a trece Isterul (Dunărea de aḑi), în dreptul Noviodunum (Isaccea), în expediţia lui contra Sciţilor.

Sciţii ocupau precis, partea în care se stabiliră un secol mai târḑiu Geţii şi care corespunde la Basarabia şi Moldova de aḑi. Tucidide ca şi Heredote n'a cunoscut de cât pe Geţii de dincolo de Dunăre, din Dobrogea. El îi descrie în numĕrul popórelor ce s'au stabilit în drépta Dunărei, în vecinătatea Pontului Euxin (Marea-Négră).

Mai tĕrziu Filip al Macedoniei, în expediţia ce o întreprinse contra cetăţilor grece ale Euxinului, îi

---

[1]) Herod. loc. cit.

întâlnesce tot pe Geţi şi asediază una din cetăţile lor Usiditiana; apoi face alianţă cu Geţii, luând în căsătorie pe Meda, fiica regelui lor, deşi era măritată deja cu Olimpias [1]).

O mare parte din scriitori romani, pun ca dată a trecerei Geţilor pe ţĕrmul stâng al Dunărei, către anul 340, adică la finele domniei lui Filip al Macedoniei.

În cea ce privesce deosibirea dintr'e Geţi şi Daci; cei d'ântâi locuiau partea dreaptă a Isterului, către Pontu Euxin; cei din urmă partea stângă a Isterului, cam către mijloc şi cursul inferior al lui.

Partea locuită de cei d'ântâi, în direcţia Pontului Euxin se numea Mica Sciţie, din causă că o parte din Sciţii ce locuiau în Sudul Rusiei actuale, trecură Tyras (Nistru) şi Isterul (Dunărea); de unde primi şi numele de Mica Sciţie, ce era dat Dobrogei actuale, nume ce se întindea şi la o mică parte încă din Tracia în direcţiunea ţĕrmului Mărei Negre [2]).

Prin faptul trecerei Geţilor şi de cea l'altă parte (stînga) a Isterului, începu a se da aceiaşi numire de Daci şi la Geţi. Geţii şi Dacii, însă nu era ceva identic, căci de şi presinta o înrudire, ca descendenţi ai unei mari familii din Sud-Estul Europei, totusi ele formau 2 popóre distincte ca origine, limbă şi istoric [3]).

---

[1]) Jorn., X. după Dion. Chrysostome; Athénée, XIII, 2.

[2]) Strabon. Geografie tradusă din greceste, de domnii de la Porte; du Theil; Coray, Letronne etc. Tom. 3. pag. 65.

[3]) Tocilescu. Dacia înainte de Romani, 1880.

Trecuţi de partea cea altă a Isterului, Geţii se întinseră spre vest şi se puseră ast-fel în contact cu Dacii. Aceste 2 popóre începură a-şi stabili legătură de rudenie, aşa că încurând începură a se confunda, aşa încât unii istorici nu-i mai putură distinge, unii de alţii. Legături politice însă nu există la început într'e aceste 2 popóre, ba chiar nu există nici într'e triburile Dace sau Gete.

Tocmai sub Boirebiste, Dacii şi Geţii, împreună cu alte popóre mai mici, formară un stat puternic. Sub Boirebiste[1]), începură incursiunile lor asupra populaţiunilor din dreptul Dunărei, asupra cărora imperiul Roman avea deja supremaţie. Aceste incursiuni continuară şi sub urmaşii lui Boirebiste. În timpul lui Domitian, imperiul roman a trebuit se suporte chiar, umilinţa de a plăti un tribut anual lui Decebal, ultimul rege al Dacilor; însă această pată a fost curând ştearsă de impěratul Traian, care fini prin a subjuga pe Daci şi a transforma Dacia în provincie romană prin coloni aduşi din tóte părţile imperiului.

În rezumat cele mai sus arătate, ar determina istoricul legăturei ce a existat într'e Geţi, vechi locuitori ai Mesii inferióre (Bulgaria şi Dobrogea actuală) şi într'e Daci, înainte de alipirea Daciei la imperiul roman.

Mica Sciţie sau Sciţia Pontică (Dobrogea actuală), căzând în puterea romanilor, prin cucerirea Mesiei Inferiore (secundă); avu să jóce un mare rol în istoria imperiului roman, mai ales în timpul lui Traian şi al învasiunei barbarilor. Pe aci a trecut majoritatea

---

[1]) Contimporan cu Cesar şi Octavian.

popórelor barbare, cari s'au stabilit în peninsula balcanică, sau chiar şi prin cele alte părţi ale Europei meridionale.

Romanii cât o avură în stăpânirea lor, stabiliră în Sciţia Pontică, o mulţime de cetăţi şi castre [1]) sau lagăre întărite. Ei stabiliră asemeni cetăţi şi lagăre sau castre şi de cea altă parte a Isterului în Sudul Basarabiei şi Munteniade azi; al căror rol era şi al unora şi altora de a apăra fruntariile imperiului roman care se întindeau până în aceste părţi, contra popórelor barbare ce ar fi voit sě invadeze Imperiul.

Prin Mica Sciţie sau Sciţia Pontică, în dreptul Isaccei de azi (atunci Noviodunum), pe unde Dariu, regele Perşilor 'şi aruncase un pod, trecură barbari în Mica Sciţie (Dobrogea), locuind Mesia şi d'alungu ţěrmilor Mărei Negre, până dincolo chiar de Balcani, în câmpiile Rumeliei.

Mare parte din coloni romani ce se aflau în Mica Sciţie (Dobrogea) precum şi în Mesia inferióră (Bulgaria), se retraseră mai spre sud către Balcani, spre a fi in o mai mare siguranţă contra invasiunilor barbare, cari încep a se succeda.

Balcanii serviră de refugiu la Daco-Romani din Mesia şi Mica Sciţie; tot ast-fel precum serviră Carpaţi la cei ce locuiau pe ţěrmul stâng al Isterului, în Dacia propriu ḑisă.

Încă din timpul romanilor, colonii grece veniră şi se stabilesc în Mica Sciţie şi mai mult pe litoral,

---

[1]) Aceste castre sunt şi azi vizibile pe alocurea, în valul lui Traian din Dobrogea. Ele sunt încă şi prin sudul Basarabiei, Moldovei (Judeţu Covurlui şi prin Muntenia şi Oltenia chiar, urmele lor se věd încă.

d'alungu ţĕrmului Mărei Negre formând cetăţile Tomis, Calatis, Istriopolis etc, cari jucară un rol destul de important. Ast fel la Tomis, Ovidiu marele poet al Romei fu exilat aci, pentru că spusese adevĕrul asupra familiei Octaviu Cepias, şi tot aci 'şi scrise frumósele sale elegii. El trăi numai 10 ani şi muri la anul 771 a. u. c. în vrîstă de 59 ani. El fu înmormântat la Tomis, ce era capitala Sciţiei Pontice[1]).

Dintr'e barbarii cari trecură prin Sciţia Pontică şi unii chiar se stabiliră pe aci, putem cita pe Bulgari. Aceştia trecură Isterul cam pe la anii 485, aprópe de sfîrşitul secolului V-lea; ei respândiră la început gróza ca şi Hunii la venirea lor. Dupĕ ce subjugară triburile Slave, cari ocupau deja de un secol şi jumătate Mesia Inferióră şi alte părţi ale peninsulei balcanice; Bulgarii se stabiliră definitiv în partea coprinsă într'e Dunăre şi Balcani şi care luă numele de Bulgaria (anul 680).

Majoritatea populaţiunei însă, o formau Slavii care erau deja veniţi din prima emigraţiune slavă ante istorică şi care a precedat cu două-spre-zece sau trei-spre-zece secole, sosirea din nou a Slavilor în

---

[1]) Unii seriitori, într'e alţi şi Mihail Cagălniceanu suştin că Ovidiu, dupĕ uă scurtă oprire pe tĕrmu drept al Dunărei, merse la Akerman (Cetatea Albă), unde muri şi fu îngropat; totuşi din scrierile lui şi anume «Ponticele» se vede ca a trăit pe ţermii Pontului Euxin şi anume la Tomis (Constanţa de azi).

Venimus in Geticos fines; moriamur in illis,	Am venit pe ţĕrmurile Getice, trebue sĕ mor acolo
Pareaque ad extremum, qua mea coepit, eat.	Şi sórta mea ast-fel cum a început, sĕ se împlinească până la sfîrşit.

Mesia, către începutul domnii lui Justinian sau chiar mai înainte.

Înconjuraţi de tóte părţile de Slavi, deja mai civilizaţi, Bulgarii adoptară moravurile lor, limba şi mai tĕrziu chiar religiunea lor. Această asimilare se făcu fórte repede şi către secolul IX Bulgarii deveniră complectamente slavi.

După căderea Romei, Mica Sciţie impreună cu Mesia Înferióră trecu la imperiul Bizanţiului şi mai în urmă deveni un imperiu Romăno-Bulgar. Influenţa însă a Slavilor, cari asimilară pe Bulgari aşa de repede, făcu să nu se mai vorbéscă de Daco-Romani ce trecuseră în Mesia Inferiórà, deci şi în Dobrogea de azi. Mai mult încă confusiunea de a nu se mai separa pe Slavi, de Daco-Romanii, se întinde chiar la o epoca anteriórà ocupărei Mesiei de către Bulgari. Exemplu avem chiar azi, în Daco-Romanii ce retrecură Dunărea din nou din Mesia în Sudul Munteniei de azi, cam la începutul secolului VII, cari sunt numiţi Bulgari [1]), de şi în realitate nu sunt decât tot Daco-Romanii, însă stând în contact în Mesia Inferiórà cu Slavi, aceştia au avut o mare influenţă şi aprópe au fost slavisaţi, probă e limba lor ce o vorbesc şi azi, prin satele şi oraşele de pe ţermul stâng al Dunărei de partea Munteniei.

Imperiul Romăno-Bulgar, a jucat un mare rol prin luptele ce au avut cu împĕraţii Bizanţiului (Constantinopolului de azi).

---

[1]) Photin. I. 243.

Către anul 1386—1418, Mircea cel Mare, domnul Munteniei, învingând pe Sisman voevod bulgăresc, alipi Dobrogea 'a ţara românescă. El separă ast-fel pe Turci ce veneau despre Sud, de Tătari cari veneau din Bugeagu Basarabiei, spre a se stabili şi unii şi alţi în acéstă parte.

După Mircea, Dobrogea căzu din nou în puterea turcilor ce o stapâniră până la 1878, când tractatu de la Berlin o alipi României.

Populaţiunea Dobrogei. Astă-zi populaţiunea Dobrogei, este de 225.669 locuitori, şi este compusă din 12 naţionalităţĭ rĕspândite pe o întindere de aprópe 15.000 kilometri pătraţi. Aceste naţionalităţi sunt remăşite din popórele barbare, ce au defilat prin acéstă regiune, în mersul lor spre a se stabili în peninsula balcanică.

Cele 12 naţionalităţi ale Dobrogei, sunt următórele : *Români*, *Turci*, *Bulgari*, *Ruşi*, *Lipoveni*, *Tătari*, *Greci*, *Arabi*, *Armeni*, *Ţigani*, *Ovrei* şi *Germani*.

Din aceste naţionalităţı şi în urma aliperei Dobrogei la România (1878), majoritatea o forméză Românii, acésta o spunem bazaţi pe ultimele date statistice, făcute în anii din urmă. Ei sunt remăşite din vechii coloni Daco-Romani, ce au rĕmas în acéstă provincie, precum şi din cei ce au trecut în timpul din urmă, după alipirea ei la România.

Românii, locuesc mai mult d'alungul malului Dunărei, prin oraşele Dobrogei, precum şi prin unele sate construite din nou, în urma rĕsboiului din 1877 prin partea centrală a Dobrogei, precum: Carol I, Dorobanţu etc.

Turcii, sunt remăşite din timpul invasiunei turceşti, şi cari s'au stabilit şi rĕmas aci şi după alipirea Dobrogei la România. Ei preferă a locui mai mult în părţi ascunse; astfel satele lor se găsesc mai mult prin văi ascunse, în interior şi partea Sudică a Dobrogei.

Bulgarii, sunt în mai mic numĕr ca Românii sau Turcii chiar. Ei locuesc mai mult în partea de Nord şi o parte din Nord-Est al Dobrogei, precum şi prin oraşe. În satele de pe frontieră se găsesc mai mulţi Turci de cât Bulgari; majoritatea satelor lor sunt în împrejurimile Babadagului şi Tulcei.

Tătari, au trecut întâia óră, către anul 1784; iar a doua óră în urma resbelului din Crimea (1854). Ei sunt grupaţi mai mult prin partea centrală a Dobrogei, prin împrejurimile Megidiei. Ast-fel oraşul Megidia a fost fondat în 1854 de Tatari veniţi din Crimea şi s'a dat acest nume oraşului, în onórea sultanului Abdul-Megid, care domnea pe atunci.

Ruşii, se împart în 2 categorii distincte: *Lipoveni* sau Moscoviţii şi *Rutheni*. Cei d'întâi trecură în Dobrogea, în timpul lui Petru cel Mare, care impunând o nouă reformă religiósă tuturor supuşilor săi, aceştia preferiră a părăsi patria lor, numai pentru a'şi păstra credinţele lor religióse. Ei locuesc mai mult prin părţile gurilor Dunărei şi sunt pescari aprópe toţi. Ruthenii, emigrară în Dobrogea în urma desmembrări regatului Poloniei; ei aparţin grupului casacilor din Ucrania.

Germanii, sunt representaţi în Dobrogea, prin o colonie aşezată în partea nord-estică a Dobrogei, în satul Malcoci aşezat într'e Tulcea şi Mahmudia.

Ei sunt Alsacieni catolici şi emigraţi în Dobrogea, din Basarabia şi Rusia, cam către anul 1850. Ei se mai găsesc şi în judeţul Constanţa prin dreptul Hârşovei. Ocupaţiile lor de predilecţie, sunt industria casnică, fabricarea untului şi păşunatu vitelor. Germanii se mai găsesc şi prin oraşele Dobrogei, dar mai mult ca o populaţie flotantă.

Arabii, sunt în un numĕr fórte restrâns. Ei se stabiliră în urma resboiului Turco-Egiptean, cam către anul 1832. Ei locuesc mai mult în satul Arab-Agi (Arab-Keni).[1]

Ţiganii, origina lor pare a fi tartară sau din Indii. Ei sunt în numĕr mic şi trăesc nomazi sau sedentari. Au o mare asemănare cu Turci, mai ales că profeséză aceiaşi religie.

Armenii, *Grecii* şi *Ovreii*, sunt respândiţi mai în tóte părţile Dobrogei, dar mai mult pe tĕrmii Mărei Negre şi prin oraşe.

1. **Din punctu de vedere politic**. Dobrogea aparţine României. Tractatul de la Berlin încheiat la 13 Iulie 1878, in urma resboiului din 1877—78, a dat României acéstă parte de teritoriu ; luându-i însă cele 3 judeţe (Cahul, Bolgrad şi Ismailu) ale Basarabiei, care trecură la Rusia.

Legi votate în 1880, de parlamentul românesc au organizat acéstă provincie, dându-i un regim cu totul liberal. In virtutea acestor legi, toţi locuitorii cari se găseau în acéstă provincie la alipirea ei României şi cari mai 'nainte erau supuşi Turci, sunt consideraţi ca cetăţeni români, fără distincţiune de

---

[1]) După cum îi descrie Papadopulos în „Revue de Géografie“ din 1879.

religiune sau origine ; ei au devenit egali înaintea legei şi au fost învestiţĭ cu tóte drepturile cetăţenesci, putând aspira chiar la funcţiuni publice. Se stabilesc instituţiunĭ administrative şi comunale analóge celor din regatul României. Regimul proprietăţei imobiliare, rĕmâne regulat provisoriu prin legile otomane, dişma este oprită şi inlocuită pin imposit.

Statul garantéză libertatea consciinţei si se însărcinéză cu intreţinerea Moscheelor, pentru care se prevede în budgetul Ministerului Instrucţiunei Publice şi Cultelor, o sumă anumită şi anume sunt fixate şi oraşele, se plătesce şi personalul fie cărei moschee. Un seminar turcesc este înfiinţat la Babadag.

Instrucţiunea primară este gratuită şi destul de rĕspândită ; limba română este obligatorie în şcoli, alături cu aceia a fundatorilor ḑiselor şcoli. Ceva caracteristic este că locuitorilor Dobrogei, nu li sau aplicat încă tóte prerogativele prevĕzute de constituţie ; ast-fel Dobrogea nu are representanţi în parlamentul ţĕrei. În administraţie toţi funcţionari, până şi primarii oraşelor, sunt numiţi direct de guvern ; iar nu prin eligibilitatea orăşenilor.

Din punctu de vedere administrativ. Dobrogea este administrată în acelaş mod, ca şi restul ţărei românesci. Teritoriul ei se împarte în 2 judeţe : *Tulcea* şi *Constanţa*. Fie care diu aceste judeţe, se împart din punctul de vedere administrativ în modul următor :

I. **Judeţul Tulcea,** se subîmparte în 4 plăşi şi anume : 1. *Plasa Tulcea,* 2. *Plasa Sulina,* 3. *Plasa Babadag,* 4. *Plasa Măcin.*

II. **Judeţul Constanţa,** se subîmparte în 5 plăşi

şi anume: 1. *Plasa Constanţa*, 2. *Plasa Hârşova*, 3. *Plasa Megidia*, 4. *Plasa Mangalia*, 5. *Plasa Silistra-Nouă*.

În cea ce priveşte împărţirea administrativă a fie-cărui judeţ în plăşi, cu comunele şi cătunele ce le aparţin şi populaţia lor, se póte vedea în tabelul următor :

JUDEȚUL TULCEA

(Populațiunea totală 116.088 lócuitori).

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populațiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna

PLASA TULCEA

(Populațiunea 39.238 locuitori)

Reședința plășei

Comuna Cataloi (cătunul Cataloi).

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populațiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
1	Agi-ghiol	1817	Agi-ghiol.* Sabangia.
2	Beș-tepe	1362	Beș-tepe.* Pârlita.
3	Cășla	601	Cășla.*
4	Cataloi	1849	Cataloi.* Cni-chioi.
5	Frecăței.	811	Frecăței.*
6	Mahmudia. . . . . (Comună urbană).	1560	Gara-Suat. Gorgova. Mahmudia (têrg).*
7	Malcoci	1269	Malcoci.* Prislava.
8	Meidan-chioi	1109	Meidan-chioi.*
9	Moru-ghiol.	1503	Dunăvĕțu-de-Jos. Dunăvĕțu-de-Sus. Moru-ghiol.*
10	Nicolițel	1778	Monastirea Saun. Nicolițel.*
11	Parcheș	588	Parcheș.*
12	Sari-ghiol	1909	Calica. Sari-ghiol.*

*) Acest semn indică reședința comunei.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
13	Sari-Nasuf	1299	Beibugeac. Cara-Ibil. Sari-Nasuf.*
14	Satul-Nou	627	Ceatal-Chioi. Pardina. Pătlăgeanca. Satul-Nou.*
15	Somova.	1130	Somova *
16	Teliţa.	1154	Monastirea Celic-Dere. Poşta. Teliţa.*
17	Tulcea . . . . . . (Comună urbană).	19.062	Tulcea *

PLASA BABADAG

(Populaţiunea 40.301 locuitori).

Reşedinţa plăşei

Comuna urbană Babadag.

1	Alibei-chioi	900	Ac-cadăn. Alibei-chioi.*
2	Armutli.	1176	Armutli.* Camber.
3	Atmagea	462	Atmagea.*
4	Babadag . . (Comună urbană).	3583	Babadag (têrg).*
5	Baş-chioi.	1691	Baş-chioi.* Cineli.
6	Bei-Daud	1779	Bei-Daud.* Cail-dere. Sari-ghiol.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
7	Canlî-Bugeac. . . .	1318	Canlă-Bugeac.* Paşa-Căşla.
8	Caraman-chioi . . .	1204	Caraman-chioi.*
9	Caranasuf.	1466	Caranasuf.* Duingi.
10	Casap-chioi	2011	Casap-chioi.* Sariurt.
11	Casimcea	2361	Alifac. Caciamac. Casimcea.* Ceauş-Chioi. Cuciuc-Chioi.
12	Ceamurli-de-Jos . .	1280	Caugagia. Ceamurli-de-Jos.*
13	Ceamurli-de-Sus . .	2046	Camena. Ceamurli-de Sus.* Eschi-Baba. Hagi-Omer. Testemel.
14	Ciucurova.	817	Ciucurova.*
15	Cogealac	2465	Cogealac.* Inan-Cişme. Tarî-Verdi.
16	Congaz	1981	Congaz*. Hagilari. Satul-Nou.
17	Enisala	820	Enisala.* Visterna.
18	Jurilofca	1763	Jurilofca.*

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
19	Nalbant.	1291	Nalbant.* Trestenic.
20	Orta-chioi	601	Dautcea. Orta-chioi.*
21	Potur	1419	Hamamgia. Potur.
2-	Sari-chioi	2514	Sari-chiioi.*
23	Slava-Ruséscă . . .	2103	Baş-punar. Slava-Cerchezéscă. Slava-Ruséscă.*
24	Toc-Sofu	2250	Chirecilic. Culeli. Râmnicu-de-Jos. Râmnicu-de-Sus. Toc-Sofu.*
25	Zebil	1000	Zebil.

PLASA MĂCIN

(Populaţiunea 24.864 locuitori).

Reşedinţa plăşei

Comuna urbană Măcin.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
1	Balabancea	1386	Balabancea.* Geaferca-Rusă. Hamcearca. Islam-Geaferca. Taiţa. Ţiganca.
2	Carcaliu.	1672	Carcaliu.*

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
3	Cârjelari	1351	Ac-Punar. Cârjelari.* Hasanlari. Iaila. Omurlar.
4	Cerna.	1852	Cerna.*
5	Coium-Punar . . .	1031	Ai-Orman.* Canat-Calfa. Coium-Punar
6	Greci	1624	Greci.*
7	Isaccea . . . . . . (Comună urbană).	3329	Isaccea.* Monastirea Cocoş.
8	Jijila	1123	Jijila.*
9	Luncaviţa.	1839	Luncaviţa.* Monastirea Tichilesci. Rachel.
10	Măcin. . . . . . . (Comună urbană).	3915	Gecet. Măcin (têrg).*
11	Picinéga	1260	Picineaga.*
12	Pisica.	780	Azaclâu. Pisica.*
13	Satul-Nou	729	Satul-Nou.*
14	Turcóia	1063	Igliţa. Turcóia.*
15	Văcăreni	1910	Garvan. Văcăreni.*

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna

PLASA SULINA

(Populaţiunea 11.389 locuitori).

Reşedinţa plăşei

Comuna urbană Sulina.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
1	Cara-Orman	795	Cara-Orman.* Uslina.
2	Chilia-Veche . . . . (Comună urbană).	2433	Chilia-Veche têrg .*
3	Satul-Nou	1088	Letea. Satul-Nou.*
4	Sfântul-Gheorghe. .	725	Sfântu Gheorghe.*
5	Sfistofca	957	Periprava. Sfistofca.*
6	Sulina . . . . . . (Comună urbană).	5391	Sulina (têrg) *

JUDEȚUL CONSTANȚA

(Populatiunea totală 109.581 loc.).

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populațiunea	NUMIREA CATUNELOR din cari se compune comuna
	PLASA CONSTANȚA (Populațiunea 25.297 locuitori . Reședința plășei **Comuna Caramurat** (cătunul Caramurat).		
1	Caraharman	1089	Caraharman.* Peletlia. Trajan.
2	Caramurat . . .	1569	Caramurat.*
3	Carol I	1598	Carol I.* Dorobanțul.
4	Cicracci	2068	Caracoium. Cavargic. Cogeală Cicracci.* Mamaia. Palas-Mic. Tașaul. Dolufacă.
5	Cobadinu	1109	Cobadinu.*
6	Constanța . . . . . (Comună urbană).	10..18	Constanța.*
7	Gargalâc	1096	Cargalâc-Mare.* Cargalâc-Mic. Șahman.
8	Hasancea	883	Hasancea.* Mahometcea.

*) Acest semn indică reședința comunei.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
9	Murfatlar	343	Murfatlar.*
10	Omurcea	778	Nazarcea. Omurcea.*
11	Palaz	1749	Anadolchioi. Canara.* Horoslar. Palaz.
12	Pazarli	1350	Ester. Ghelengic. Pazarli.* Şeremet.
13	Techirghiol	1268	Agigea. Hasidoluc. Les-Mahale. Techirghiol.*

PLASA MEGIDIA

(Populaţiunea 21.373 locuitori).

Reşedinţa plăşei

Comuna urbană Megidia.

1	Alacapă	1551	Alacapă.* Chiostel. Docuzol.
2	Biulbiul	1458	Buiuc-Biulbiul. Chiuciuc-Biulbiul.* Ende-Carachioi. Turc-Murfat.
3	Carabacă	753	Beşaul. Carabacă.* Cavgagi. Certic-Punar.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
4	Caratai	604	Agi-Cabul. Caratai.*
5	Cernavoda. . . . . (Comună urbană.).	2235	Cernavoda.*
6	Chioseler	710	Borunge . Chioseler.*
7	Cocargea	397	Alibei-Ciair. Cocargea.*
8	Cochirleni	1152	Cochirleni.* Ivrinez.
9	Enigea	1186	Adamclisi. Arabagi. Enigea.* Ius-Fanar. Mulciova. Pulucci. Talaşman.
10	Mamut-Cuius . . .	2103	Caciamac. Idris-Cuius. Mamut-Cuius.* Mircea-Vodă. Peştera. Şaidia. Turc-Amzali.
11	Medgidia . . . . . (Comună urbană).	2449	Medgidia.*
12	Rasova	1818	Rasova.* Vlahchioi.
13	Seimeni.	1182	Seimeni-Mari.* Seimeni-Mici.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populațiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
14	Tașpunar	1738	Bâltăgesci. Chior-Cisme-Român. Chior-Cisme Tatar. Șaragea. Tașpunar.*
15	Tortoman	2037	Azizie. Celebichioi. Defcea. Derinchioi. Facria. Geabacu. Satul-Nou. Tortoman.*

PLASA MANGALIA

(Populațiunea 16.608 locuitori).

Reședința plășei

Comuna urbană Mangalia.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populațiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
1	Agemler	353	Agemler.* Cioban-Isa. Sofular.
2	Azaplar	769	Azaplar.* Carachioi. Erebiler. Mustafa-Aci.
3	Caraomer	2079	Alibechioi. Calfachioi. Canli-Cicur. Caraomer.* Cerchez-Chioi. Dauluchioi. Ducuz-Aaci. Ghiuvenli. Mamuslu.
4	Cavaclar	285	Cavaclar.* Mangaci.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
5	Cazil-Murat	653	Becter. Cazil-Murat.* Merdivenli-Punar. Terzi-Veli.
6	Chiragi	861	Acargea. Cadichioi. Casimcea. Chiragi.* Deli-Oruci. Hoşandin. Nalbant. Papucci. Valalâ.
7	Edilchioi	948	Amzacea. Edilchioi.* Enge-Mahale. Uzunlar.
8	Enghez	743	Casicci. Chiuciuc-Enghez. Enghez.*
9	Gheringec	1386	Ascilar. Başi-Punar. Copucci. Gheringec.* Haidarchioi.
10	Mangalia . . . . . (Comună urbană).	1344	Comarova. Două-Maiu. Mangalia.*
11	Musurat	1093	Buiuc-Muratan. Carlichioi Chiuciuc-Muratan. Ciatmalar. Musurat.* Urluchioi.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
12	Osmancea	754	Osmancea.*
13	Osmanfacă	1407	Abdulah. Ebechioi. Osmanfacă.*
14	Sarighiol	1348	Acbaşi. Caracicula. Checige. Hagilar. Ilanlâc. Mustegep. Sarighiol.*
15	Tatlageac	754	Tatlageac-Mare.* Tatlageac-Mic.
16	Topraisar	796	Topraisar.*
17	Tuzla.	1035	Mangea-Punar. Perveli. Tuzla.*

PLASA HÂRŞOVA

(Populaţiunea 21.837 locuitori).

Reşedinţa plăşei

Comuna urbană Hârşova.

1	Calfa	2313	Calfa. Curugea. Haidar. Mahometcea. Rahman.* Ramazanchioi.
2	Ciobanu	1350	Cadi-Câşla. Ciobanu *

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CATUNELOR din cari se compune comuna
3	Dăeni.	1654	Dăeni.*
4	Gârliciu.	1292	Gârlíciu.*
5	Ghisdăresci . . .	1086	Ghisdărescí.* Tichilesci.
6	Hârşova . . . (Comună urbană).	2448	Hârşova *
7	Ostrov	359	Aigar-Amet. Ostrov.
8	Sarai.	2249	Balgiu. Carapelit. Dulgheru. Sarai.*
9	Şiriu	4477	Capugi. Cartal. Pantelimon. Erchesec. Muslu. Muslu-Bei. Satischioi. Şiriu.* Terzichioi
10	Topalu	2001	Boasgic. Topalu.*
11	Topolog.	802	Doeran. Topolog.*
12	Urumbei	806	Făgăraşu-Nou. Urumbei.*

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna

PLASA SILISTRA-NOUA

(Populaţiunea 23.389 locuitori).

Reşedinţa plăsei

Comuna urbană Ostrov.

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
1	Almalău	1590	Almalau.*
2	Aliman	575	Aliman.*
3	Asarlâc	783	Asarlâc.* Cherim-Cuius. Ghiol-Punar.
4	Bugeac	446	Bugeac.*
5	Baeramdede	927	Baeramdede.* Cealmagea.
6	Beilic.	1068	Bac-Cuius. Beilic.* Demircea.
7	Canlia	993	Canlia.*
8	Caranlâc	689	Caranlâc.* Curu-Orman.
9	Carvan	740	Carvan-Mare.* Carvan-Mic. Velichioi.
10	Cuzgun . . . . . . (Comună urbană).	842	Caraamat. Cuzgun.* Urluia.
11	Dobromir	1025	Dobromir-din-Deal. Dobromir-din-Vale.*

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
12	Esenchioi	1463	Cuiugiuc. Esenchioi.*
13	Enişenlia	1142	Basarghian. Ciucur-Chioi. Enişenlia.* Nastradin. Techechioi.
14	Gărliţa	1389	Galiţa. Gârliţa.*
15	Ghiuvegia	604	Calaici. Ghiuvegea.*
16	Hairanchioi	613	Baş-Punar. Cara-Aci. Demircea. Hairanchioi.* Malcoci. Sevendic. Schender.
17	Lipniţa	1272	Coslugea. Lipniţa.*
18	Mârlénu.	971	Mârleanu.*
19	Oltina	1238	Câşla. Oltina.*
20	Ostrov . . . . . . (Comună urbană .	2802	Ostrov.*

No. curent	NUMIREA COMUNEI	Populaţiunea	NUMIREA CĂTUNELOR din cari se compune comuna
21	Parachioi	755	Parachioi.*
22	Regep-Cuius	954	Regep-Cuius.* Teche-Deresi.
23	Satul-Nou	808	Părjóia. Satul-Nou.*

— SFÎRŞIT —

ERATĂ

Pagina 14	rîndu 10	In loc de	546	A se citi	456
„ 22	„ 27	„	Vederésa	„	Vederósa
„ 36	„ 15	„	aşi	„	aci
„ 48	„ 14	„	câte-vase va	„	câte-va vase

JUDEȚUL TULCEA

TABELA DISTANŢELOR IN KILOMETRI DE LA O COMUNA LA ALTA

PLASA	DE LA COMUNA	Beştepe	Câşla	Cataloi	Frecăţei	Gagi-Ghiol	Mahmudia	Malcoci	Meidanchioi	Morughiol	Niculiţel	Sarighiol	Parcheş	Sarinasuf	Satu-Nou	Somova	Teliţa	Tulcea	Alibechioi	Armutlia	Atmagea	Babadag	Başchioi	Beidaud	Canli-Bugeac	Caramanchioi	Caranasuf	Casapchioi	Casimcea	Ceamurli-de-sus	Ceamurli-de-jos	Ciucurova	Cogealac	Congaz	Enisala	Jurilofca	Nalbant	Ortacaioi	Potur	Sarichioi	Slava-Rusească	Toxof	Zibil	Koium-punar	Pisica	Balabancea	Carcaliu	Cerna	Cârjelari	Greci	Isaccea	Jijila	Luncaviţa	Măcin	Pecineaga	Satu-Nou	Turcóia	Văcăreni	Caraorman	Chilia-Veche	Satu-Nou	Sfântu-Gheorghe	Sfistofca	Sulina	DE LA COMUNA
TULCEA	Beştepe	—	26	27	32	13	7	11	49	16	47	8	37	10	40	31	41	12	44	36	52	38	38	63	58	57	75	69	76	57	57	51	79	25	45	62	38	51	61	23	48	85	26	67	87	55	88	67	63	81	55	88	72	94	78	70	78	81	65	85	114	67	116	81	Beştepe
	Câşla	—	—	8	8	24	33	15	23	42	21	25	11	36	28	5	15	7	22	24	36	32	22	57	52	51	69	63	70	51	51	35	73	20	39	56	16	29	55	34	39	79	27	44	66	32	65	44	40	58	29	63	47	69	55	47	55	56	91	73	102	93	104	107	Câşla
	Cataloi	—	—	—	5	14	34	16	22	40	24	19	18	30	33	12	14	12	17	16	31	24	17	49	44	43	61	55	62	43	43	30	65	11	31	48	11	24	47	26	31	71	19	40	70	29	61	40	36	54	31	67	51	63	51	43	51	60	89	78	107	91	109	105	Cataloi
	Frecăţei	—	—	—	—	19	39	21	17	45	19	24	14	35	37	12	9	16	13	16	28	26	14	49	46	45	63	57	62	43	45	27	67	15	33	50	8	20	49	30	31	73	23	36	65	24	57	34	32	50	26	62	45	58	47	34	47	55	94	82	111	96	113	110	Frecăţei
	Hagi-Ghiol	—	—	—	—	—	20	11	36	26	36	5	33	16	38	29	28	17	31	23	39	25	25	50	45	44	63	56	69	44	44	38	66	12	32	49	25	38	48	10	35	72	13	54	84	42	75	54	50	68	40	81	65	77	65	57	65	74	75	83	112	77	114	91	Hagi-Ghiol
	Mahmudia	—	—	—	—	—	—	18	56	9	54	20	44	10	47	38	48	36	51	43	59	45	45	70	65	64	82	76	83	64	64	58	86	32	52	69	45	58	68	30	55	92	33	74	98	62	95	74	70	88	62	95	72	101	85	77	85	88	58	92	121	60	123	74	Mahmudia
	Malcoci	—	—	—	—	—	—	—	38	27	36	11	26	22	29	20	30	8	31	30	45	38	35	63	58	57	75	69	76	57	57	44	79	23	45	62	25	38	61	21	45	85	24	54	81	40	75	54	50	68	44	78	62	88	65	57	65	71	76	74	103	78	105	92	Malcoci
	Meidanchioi	—	—	—	—	—	—	—	—	62	9	41	16	52	59	18	8	30	10	22	18	37	18	55	57	56	74	68	68	49	52	31	78	26	44	61	14	10	56	33	37	80	26	26	56	11	45	26	22	40	20	54	38	60	37	29	37	47	114	96	127	116	127	130	Meidanchioi
	Morughiol	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	21	53	10	47	47	54	35	56	48	64	50	50	75	70	69	87	81	88	69	69	63	91	37	57	74	50	63	73	53	60	97	38	80	107	68	101	80	76	94	70	100	88	110	91	83	41	97	49	101	130	51	132	65	Morughiol
	Niculiţel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41	10	52	49	16	9	28	19	21	27	46	27	64	66	65	83	77	77	58	61	40	87	38	53	70	23	19	65	42	46	89	35	35	48	20	54	35	31	50	11	45	29	51	46	38	46	88	112	94	123	114	125	128	Niculiţel
	Sarighiol	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	38	11	39	30	33	18	36	28	44	30	30	55	50	49	67	61	74	49	49	43	71	17	37	54	30	43	21	15	40	77	18	59	89	47	80	59	55	73	45	86	70	82	70	62	70	79	70	84	113	72	115	86	Sarighiol
	Parcheş	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49	39	6	8	18	23	20	42	40	28	63	60	59	77	71	76	57	59	41	81	29	47	64	22	30	63	44	45	87	37	42	55	27	62	42	38	58	18	52	36	58	53	45	53	45	102	84	113	104	115	118	Parcheş
	Sarinasuf	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	41	44	29	47	39	55	41	41	66	61	60	78	72	79	60	60	54	82	28	48	65	41	54	64	26	51	88	29	70	100	58	91	70	66	84	56	97	51	93	81	73	81	90	95	95	124	61	126	75	Sarinasuf
	Satu-Nou		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	45	21	56	49	64	56	50	81	76	75	93	87	94	75	75	63	97	43	63	80	44	56	79	48	63	103	51	73	93	61	94	73	69	87	58	90	78	96	84	76	84	83	76	87	116	78	118	87	Satu-Nou
	Somova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	12	22	26	37	36	23	61	56	55	73	67	74	55	55	36	77	23	44	60	17	28	52	38	43	83	31	44	61	32	64	44	40	57	24	58	42	64	55	47	55	51	96	78	107	98	109	112	Somova
	Teliţa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	15	21	33	34	19	50	54	53	71	65	67	48	53	32	75	23	41	58	13	22	57	38	36	81	31	54	56	19	54	34	30	50	19	53	37	39	45	37	45	46	103	88	117	105	119	119	Teliţa
	Tulcea	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	28	43	35	29	60	55	54	72	66	73	54	54	42	76	22	42	59	23	36	58	27	42	82	29	52	73	40	73	52	48	66	36	70	54	76	63	55	63	63	84	66	95	86	97	100	Tulcea
BABADAG	Alibechioi	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	15	27	7	44	47	46	52	53	57	38	39	20	62	18	34	51	6	7	44	30	26	68	23	23	60	11	40	23	19	36	30	53	48	47	34	36	34	57	105	95	124	107	126	121	Alibechioi
	Armutlia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	16	4	33	30	35	48	42	46	27	30	17	51	11	23	40	8	17	33	21	15	57	14	32	74	20	49	32	28	45	40	61	58	55	43	35	43	67	97	94	123	99	125	113	Armutlia
	Atmagea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	14	40	41	47	55	49	34	34	37	5	58	29	38	49	20	8	40	38	22	64	31	13	60	14	35	18	8	31	52	47	70	41	52	21	29	54	108	109	138	110	140	129	Atmagea
	Babadag	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	25	20	19	37	31	38	19	19	20	41	13	7	24	21	32	23	23	10	47	16	48	89	35	64	47	43	60	46	75	66	70	58	50	58	88	99	101	130	101	132	115	Babadag
	Başchioi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	40	29	52	46	50	31	31	13	55	15	27	41	6	12	37	24	19	61	17	28	70	16	45	28	24	41	38	57	56	51	39	31	39	65	99	85	126	101	126	115	Başchioi
	Beidaud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	33	20	17	16	6	17	32	18	41	32	29	41	50	6	49	18	22	49	65	107	53	82	65	60	79	81	94	91	88	76	68	76	100	124	126	155	126	157	140	Beidaud
	Canli-Bugeac	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	30	24	34	15	4	33	34	33	18	8	41	52	16	43	19	40	36	67	115	55	84	66	64	80	68	96	86	90	78	70	79	103	119	121	150	121	252	135	Canli-Bugeac
	Caramanchioi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	36	46	27	16	39	46	32	12	5	40	51	28	42	29	52	35	66	114	54	83	66	62	79	67	95	85	89	77	69	77	102	118	120	149	120	151	134	Caramanchioi
	Caranasuf	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	34	22	26	47	12	50	39	38	56	65	17	60	33	22	53	80	122	68	97	80	75	93	88	109	106	103	91	83	91	115	136	138	167	138	169	152	Caranasuf
	Casapchioi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	19	20	41	16	44	33	32	56	57	11	54	37	26	47	74	116	62	91	74	69	87	82	103	100	97	85	77	85	109	130	132	161	132	163	146	Casapchioi
	Casimcea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	30	26	24	54	45	48	54	42	21	62	31	19	55	29	83	49	58	43	31	56	75	70	69	64	42	38	49	77	137	139	168	139	170	153	Casimcea
	Ceamurli-de-sus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	26	24	35	26	23	35	44	8	43	12	28	26	59	101	47	76	72	54	72	75	88	85	82	70	62	70	94	119	121	152	121	150	135	Ceamurli-de-sus
	Ceamurli-de-jos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	30	42	19	12	38	47	12	42	15	36	35	65	104	50	79	62	52	75	70	91	88	85	73	65	72	97	108	109	140	110	138	124	Ceamurli-de-jos
	Ciucurova	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	28	27	41	19	16	32	37	14	56	30	21	68	22	43	26	16	39	51	55	69	49	33	29	37	62	109	108	139	111	137	125	Ciucurova
	Cogealac	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	43	42	59	68	18	64	36	10	57	53	107	73	82	67	55	80	91	94	109	88	65	62	73	101	136	138	169	138	167	152	Cogealac
	Congaz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	37	12	25	36	11	23	60	7	41	81	29	58	41	37	54	43	71	61	65	52	44	52	70	112	102	133	114	171	128	Congaz
	Enisala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	28	29	25	30	17	49	23	54	102	42	71	54	50	67	55	83	73	77	65	57	65	90	84	93	124	87	122	100	Enisala
	Jurilofca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	56	24	47	27	48	40	71	119	59	88	71	67	84	72	100	90	94	82	74	33	107	118	120	151	120	149	134	Jurilofca
	Nalbant	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	41	24	23	65	17	29	59	17	46	29	25	42	32	50	50	53	40	32	40	59	99	89	120	107	118	11[illegible]	Nalbant
	Ortachioi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	36	32	74	29	16	52	6	33	16	12	29	30	46	33	40	27	19	27	42	146	148	179	148	177	162	Ortachioi
	Potur	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	18	24	39	50	107	53	88	65	52	78	78	24	91	88	76	63	76	100	137	139	170	139	168	153	Potur
	Sarichioi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	70	7	53	95	41	70	53	49	66	58	82	76	76	64	56	64	85	87	89	126	89	124	103	Sarichioi
	Slava-Rusească	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	24	47	89	35	64	47	42	60	55	76	73	70	58	50	58	82	118	120	151	120	149	134	Slava Rusească
	Toxof	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63	48	102	68	77	62	50	75	97	89	105	83	61	57	68	96	146	148	179	148	177	162	Toxof
	Zibil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	88	34	63	46	42	59	51	75	69	69	57	49	57	78	86	88	119	88	117	102	Zibil
MĂCIN	Koium-punar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	14	4	14	4	27	58	41	40	35	13	9	20	48	129	118	149	131	147	14[illegible]	Koium-punar
	Pisica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51	29	42	56	30	37	13	19	19	53	45	36	10	157	115	150	159	148	173	Pisica
	Balabancea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	9	13	22	19	33	27	32	24	16	20	36	127	106	137	129	135	133	Balabancea
	Carcaliu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	31	8	60	43	42	37	28	20	11	23	150	139	170	152	168	166	Carcaliu
	Cerna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	13	44	29	26	23	16	8	11	36	126	118	149	131	147	145	Cerna
	Cârjelari	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	60	43	42	37	15	11	22	50	135	114	145	137	143	141	Cârjelari
	Greci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	17	18	11	26	18	10	24	143	132	165	145	161	159	Greci
	Isaccea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	18	40	57	49	41	27	120	102	133	122	131	136	Isaccea
	Jijila	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	6	40	32	23	7	154	136	167	156	165	170	Jijila
	Luncaviţa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	39	31	23	9	138	120	151	140	149	154	Luncaviţa
	Măcin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	34	26	17	13	16[illegible]	142	173	162	171	176	Măcin
	Pecineaga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	8	19	47	140	129	160	142	158	156	Pecineaga
	Satu-Nou	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	39	136	121	152	138	150	148	Satu-Nou
	Turcóia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	30	140	129	160	142	158	15[illegible]	Turcóia
	Văcăreni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	147	129	160	149	158	163	Văcăreni
SULINA	Caraorman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	90	60	29	61	43	Caraorman
	Chilia-Veche	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	77	29	47	Chilia-Veche
	Satu-Nou	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	2	17	Satu-Nou
	Sfântu-Gheorghe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	30	Sfântu-Gheorghe
	Sfistofca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	Sfistofca
	Sulina	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sulina

48431. Stabilimetul grafic I. V. Socecu, Bucuresci.

JUDEȚUL CONSTANȚA

TABELA DISTANȚELOR KILOMETRICE DE LA O COMUNA LA ALTA

DE LA — PANĂ LA

PANĂ LA: Plasa Constanța

Plasa	DE LA Comuna	Constanța	Cara-Murat	Cara-Harman	Carol	Cicrăcci	Cobadin	Gargalâc	Hasancea	Murfatlar	Omurcea	Palaz	Pazarli	Tekirghiol
CONSTANȚA	Constanța	—	31	37	38	26	43	28	17	24	20	8	43	17
	Cara-Murat		—	29	8	8	46	27	27	26	26	30	13	43
	Cara-Harman			—	36	22	71	10	46	49	48	31	30	54
	Carol				—	17	46	27	31	29	30	30	11	48
	Cicrăcci					—	50	20	27	29	29	18	18	41
	Cobadin						—	62	27	23	25	42	55	35
	Gargalâc							—	39	41	39	25	24	48
	Hasancea								—	7	4	14	40	18
	Murfatlar									—	3	20	28	24
	Omurcea										—	18	39	21
	Palaz											—	35	23
	Pazarli												—	57
	Tekirghiol													—

PANĂ LA: Plasa Hârșova

Plasa	DE LA Comuna	Calfa	Ciobanu	Dăeni	Gârliciu	Ghisdărescí	Hârșova	Orumbei	Ostrov	Saraiu	Șiriu	Topalu	Topolog
CONSTANȚA	Constanța	91	96	102	96	85	96	101	110	86	76	77	96
	Cara-Murat	62	65	71	65	55	65	71	80	55	44	46	67
	Cara-Harman	62	79	78	74	72	82	71	84	66	57	67	66
	Carol	60	58	66	58	47	58	67	74	49	37	38	65
	Cicrăcci	64	71	76	70	61	72	73	84	61	50	54	69
	Cobadin	102	91	103	95	78	88	110	118	88	76	68	108
	Gargalâc	62	76	76	72	66	77	71	84	62	54	61	66
	Hasancea	89	88	94	89	75	86	97	104	80	67	60	94
	Murfatlar	87	82	92	85	72	81	96	102	77	64	60	92
	Omurcea	88	85	95	88	74	83	97	105	79	66	64	93
	Palaz	83	87	92	87	77	86	92	102	88	66	67	88
	Pazarli	49	53	58	52	44	54	59	67	42	[illegible]	37	55
	Tekirghiol	103	104	114	107	94	104	113	124	97	85	84	109
HÂRȘOVA	Calfa	—	27	20	23	38	43	9	24	26	31	43	6
	Ciobanu		—	24	15	11	96	42	34	17	22	22	42
	Dăeni			—	9	30	28	20	9	18	30	40	24
	Gârliciu				—	20	19	28	19	9	21	30	28
	Ghisdărescí					—	10	44	39	17	14	12	44
	Hârșova						—	47	37	20	24	21	47
	Orumbei							—	18	29	38	53	5
	Ostrov								—	28	39	50	23
	Saraiu									—	12	25	29
	Șiriu										—	18	37
	Topalu											—	53
	Topolog												—

PANĂ LA: Plasa Mangalia

Plasa	DE LA Comuna	Agemler	Azaplar	Cara-Omer	Cavaclar	Cheragi	Edilkioi	Enghez	Gheringec	Kazil-Murat	Mangalia	Musurat	Osman-Facă	Osmancea	Sari-Ghiol	Tatlageac	Toprai-Sari	Tuzla
CONSTANȚA	Constanța	42	48	64	53	55	37	46	41	56	50	23	25	38	55	38	29	24
	Cara-Murat	50	66	77	60	62	50	58	62	62	75	43	37	49	77	62	47	51
	Cara-Harman	73	84	97	84	91	71	78	77	86	88	59	56	71	91	74	64	60
	Carol	50	67	77	60	74	51	58	66	60	79	47	39	50	78	66	50	56
	Cicrăcci	52	66	79	65	74	51	60	62	66	74	43	38	51	75	61	48	49
	Cobadin	8	27	32	16	34	16	17	35	16	48	26	19	12	41	37	23	39
	Gargalâc	65	75	90	75	84	62	71	71	78	82	51	49	62	85	70	58	55
	Hasancea	27	39	53	39	47	25	32	36	42	49	17	12	25	49	36	21	27
	Murfatlar	24	38	50	36	47	24	31	38	37	51	20	13	23	50	38	23	32
	Omurcea	25	38	51	37	47	24	30	37	39	49	18	11	23	49	36	20	30
	Palaz	42	51	67	54	59	38	47	46	56	56	27	26	41	60	44	32	31
	Pazarli	60	77	88	71	84	61	69	75	71	89	57	49	60	88	74	60	63
	Tekirghiol	31	33	49	41	40	24	31	24	46	35	10	18	27	38	22	16	8
HÂRȘOVA	Calfa	106	124	133	116	133	109	116	123	114	126	104	98	106	135	123	109	113
	Ciobanu	99	117	123	106	124	102	107	119	104	133	103	94	99	129	120	103	114
	Dăeni	113	130	136	118	137	115	119	132	117	146	113	104	113	143	133	116	122
	Gârliciu	104	121	127	109	128	106	110	123	108	137	105	96	103	135	124	107	115
	Ghisdărescí	86	104	109	92	111	90	95	108	90	121	91	82	88	117	109	92	104
	Hârșova	96	115	123	106	124	100	107	118	103	131	101	92	97	127	119	102	112
	Orumbei	116	134	142	126	142	119	126	133	124	147	114	108	116	145	133	119	123
	Ostrov	122	139	145	128	146	125	129	141	127	155	123	114	122	153	142	126	130
	Saraiu	95	113	120	102	120	97	102	114	100	127	96	88	95	125	115	98	106
	Șiriu	83	100	107	90	108	85	90	102	87	115	84	74	83	112	102	85	93
	Topalu	74	94	98	82	100	79	83	96	79	110	82	72	78	106	98	82	92
	Topolog	112	130	139	122	139	115	122	129	120	143	110	104	112	141	129	115	119
MANGALIA	Agemler	—	19	26	15	26	8	8	26	15	39	22	18	5	33	10	17	35
	Azaplar		—	20	18	7	16	10	13	24	24	26	29	18	13	18	20	33
	Cara-Omer			—	18	13	28	20	30	20	36	42	42	27	21	35	35	48
	Cavaclar				—	23	17	10	30	6	42	32	29	15	30	35	26	43
	Cheragi					—	23	17	17	23	22	32	36	25	8	22	28	37
	Edilkioi						—	8	18	22	32	15	14	4	28	23	9	27
	Eghez							—	20	16	32	23	22	8	23	24	17	23
	Gheringec								—	35	14	20	27	23	14	5	17	20
	Kazil-Murat									—	48	37	32	18	36	41	31	48
	Mangalia										—	32	40	37	14	13	30	28
	Musurat											—	10	18	33	18	7	16
	Osman-Facă												—	14	39	28	10	24
	Osmancea													—	30	26	12	30
	Sari-Ghiol														—	18	30	35
	Tatlageac															—	17	16
	Toprai-Sari																—	18
	Tuzla																	—

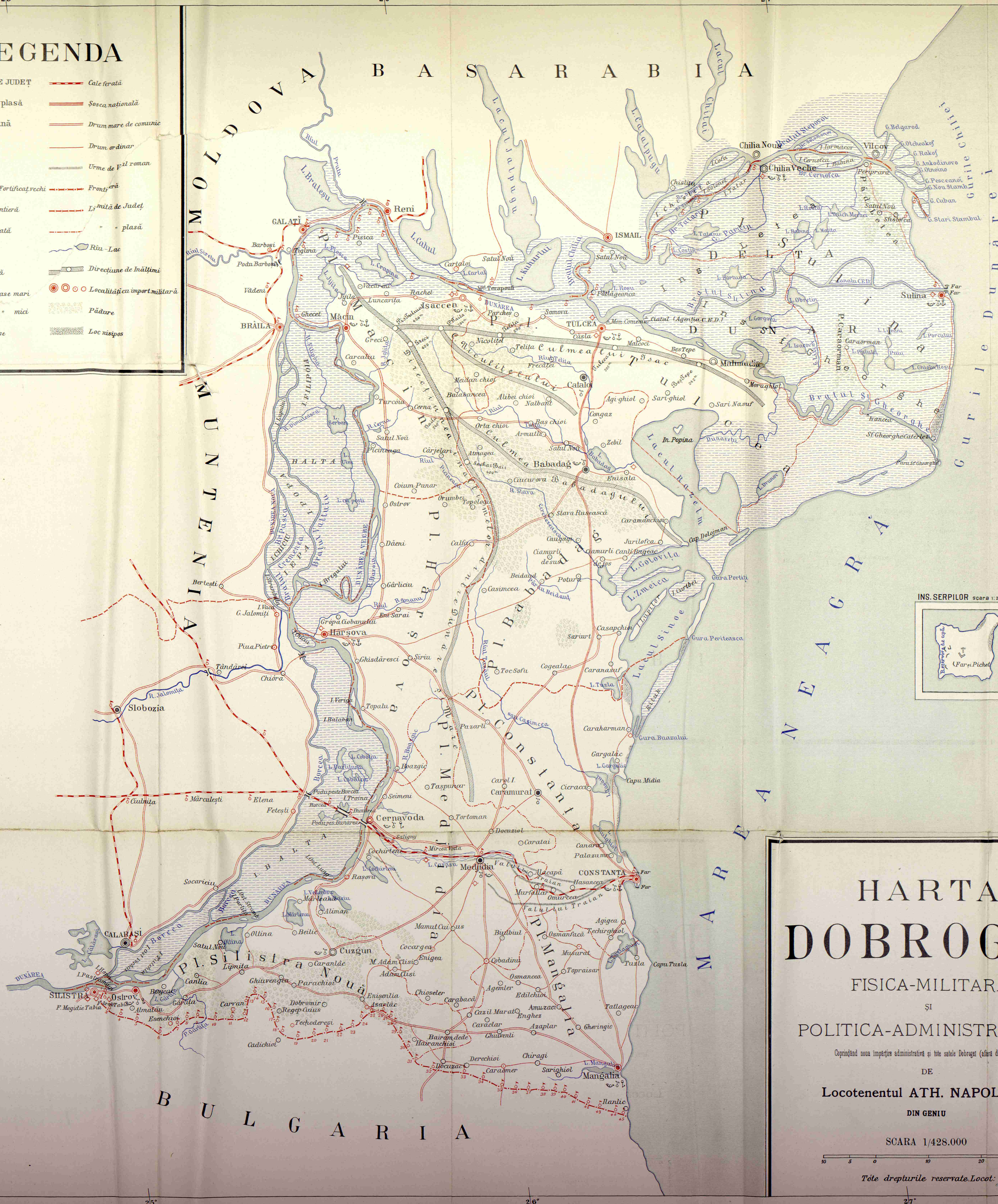
PANĂ LA: Plasa Medgidia

Plasa	DE LA Comuna	Ala-Capă	Biulbiul	Caratai	Cocargea	Cerna-Voda	Carabacă	Kioseler	Cochirleni	Mahmut-Cuius	Medgidia	Rașova	Seimeni	Tașpunar	Tortoman	Enigea
CONSTANȚA	Constanța	24	36	26	58	64	55	62	65	47	38	70	62	54	47	64
	Cara-Murat	22	38	16	51	40	58	61	47	40	24	53	37	27	23	58
	Cara-Harman	46	62	40	79	62	83	87	74	67	52	80	40	52	31	84
	Carol	24	28	18	48	34	56	58	40	37	22	46	30	19	16	52
	Cicrăcci	25	43	21	58	49	61	66	54	47	31	60	47	36	31	63
	Cobadin	25	8	31	17	42	13	18	37	13	25	37	47	46	38	23
	Gargalâc	37	54	32	71	60	74	78	66	59	43	72	50	46	42	75
	Hasancea	9	19	14	41	49	40	45	49	30	23	53	49	42	35	47
	Murfatlar	5	14	12	35	42	35	40	42	24	17	46	43	37	29	40
	Omurcea	7	17	13	37	45	37	42	46	26	20	49	47	40	32	43
	Palaz	19	35	19	54	56	54	60	59	43	32	63	55	47	40	60
	Pazarli	24	84	26	59	40	66	68	47	47	31	54	35	24	24	62
	Tekirghiol	27	31	32	51	66	46	52	64	43	40	67	67	60	53	58
HÂRȘOVA	Calfa	82	[illegible]	76	100	70	111	110	78	90	77	85	62	58	65	102
	Ciobanu	78	86	73	85	55	96	95	63	80	68	69	47	47	55	85
	Dăeni	86	98	80	110	70	111	110	80	92	80	87	57	57	65	110
	Gârliciu	80	89	74	95	60	103	102	70	83	71	77	50	50	58	95
	Ghisdărescí	66	74	61	74	42	84	84	51	66	56	59	36	34	42	74
	Hârșova	77	84	72	83	52	94	93	61	77	66	67	45	45	53	83
	Orumbei	91	105	85	108	78	120	120	87	100	86	94	71	66	73	110
	Ostrov	96	108	90	115	80	121	120	91	102	90	98	67	67	75	115
	Saraiu	72	82	66	82	50	94	92	60	74	64	66	44	42	49	84
	Șiriu	59	70	53	71	40	83	82	49	63	51	56	34	30	37	49
	Topalu	56	63	50	64	31	74	74	40	55	45	48	25	24	31	64
	Topolog	88	101	82	108	76	117	116	85	98	84	92	69	64	71	109
MANGALIA	Agemler	29	13	35	24	50	14	23	46	23	31	44	54	52	44	29
	Azaplar	44	31	50	41	70	27	35	63	41	49	62	73	72	63	44
	Cara-Omer	55	39	61	59	72	25	31	65	45	57	61	77	78	71	42
	Cavaclar	39	23	46	24	55	10	18	48	27	39	46	60	60	53	26
	Cheragi	51	58	58	46	75	31	40	70	48	56	67	79	78	71	49
	Edilkioi	29	16	35	31	55	22	30	51	27	34	51	59	56	48	36
	Eghez	36	20	42	30	59	18	26	53	30	39	51	62	61	53	35
	Gheringec	43	35	49	49	74	38	47	70	47	51	70	76	73	66	54
	Kazil-Murat	42	24	74	19	51	6	12	44	25	39	48	59	51	39	22
	Mangalia	56	49	62	62	95	50	59	84	41	66	84	91	87	79	61
	Musurat	24	23	30	43	61	37	44	58	36	35	60	62	57	49	49
	Osman-Facă	17	13	23	35	51	30	37	48	26	26	50	52	48	39	41
	Osmancea	27	13	34	27	52	19	26	48	24	31	84	55	54	45	32
	Sari-Ghiol	55	43	61	53	83	39	48	77	54	61	75	85	84	75	56
	Tatlageac	43	37	49	54	77	43	50	72	50	53	73	79	74	67	59
	Toprai-Sari	27	20	34	39	60	31	39	56	34	36	56	62	57	50	44
	Tuzla	36	37	41	50	74	49	58	72	50	48	74	74	68	61	62
MEDGIDIA	Ala-Capă	—	18	22	35	39	38	42	40	24	13	44	40	34	25	41
	Biulbiul		—	23	22	39	21	25	36	13	18	38	43	41	32	27
	Caratai			—	38	37	43	47	40	27	13	44	37	29	22	44
	Cocargea				—	33	14	11	25	12	27	23	38	42	36	6
	Cerna-Voda					—	47	43	9	29	26	17	7	17	18	34
	Carabacă						—	8	40	21	35	37	53	54	47	18
	Kioseler							—	35	22	37	31	49	52	47	25
	Cochirleni								—	24	26	8	17	24	24	25
	Mahmut-Cuius									—	16	25	32	34	26	18
	Medgidia										—	31	28	23	14	32
	Rașova											—	24	32	31	22
	Seimeni												—	10	5	40
	Tașpunar													—	8	44
	Tortoman														—	40
	Enigea															—

PANĂ LA: Plasa Silistra-Nouă

Plasa	DE LA Comuna	Aliman	Asarlâc	Beilic	Bugeac	Bairam-Dede	Canlia	Caranlâc	Carvan	Dobromir	Esenchioi	Enișenlia	Gârlița	Ghiuvegea	Cuzgun	Hairanchioi	Lipnița	Marleanu	Oltina	Ostrov	Para-Chioi	Regep-Cuius	Satu-Nou	Almalau
CONSTANȚA	Constanța	77	77	85	118	62	107	86	104	86	120	77	114	93	82	72	101	82	94	124	90	94	100	124
	Cara-Murat	63	73	73	103	66	95	77	95	74	109	72	102	84	71	74	90	68	80	109	84	87	86	113
	Cara-Harman	91	101	102	133	91	122	105	123	108	137	100	131	112	112	100	118	96	108	138	111	115	115	141
	Carol	58	70	67	99	65	89	72	90	76	103	68	97	78	66	71	84	61	74	108	78	83	80	106
	Cicrăcci	71	79	80	113	63	102	84	102	86	116	79	110	91	78	78	98	75	87	118	91	94	95	122
	Cobadin	39	35	48	77	20	67	47	61	44	78	35	73	53	42	29	60	46	55	83	51	51	61	85
	Gargalâc	83	92	92	125	82	114	96	113	100	131	91	125	103	90	91	109	87	100	130	103	107	106	132
	Hasancea	59	61	68	101	47	91	70	86	70	103	60	97	76	65	56	84	66	75	107	75	77	82	109
	Murfatlar	53	54	62	94	43	84	63	80	63	96	54	91	71	57	50	77	59	71	100	70	71	77	102
	Omurcea	56	57	65	97	44	87	66	84	66	100	56	94	73	61	53	80	62	73	104	72	73	79	105
	Palaz	72	75	82	114	62	103	84	101	84	116	75	110	90	78	71	96	77	90	120	90	91	96	122
	Pazarli	65	78	74	105	74	96	80	97	84	110	77	105	86	74	80	91	68	80	110	86	91	86	113
	Tekirghiol	73	70	82	112	51	104	82	96	79	113	70	108	87	76	61	95	79	90	118	86	86	96	120
HÂRȘOVA	Calfa	95	116	105	138	118	127	110	129	120	140	115	137	115	105	122	222	100	113	143	115	124	120	144
	Ciobanu	80	102	90	122	106	112	95	114	104	127	99	121	102	90	110	106	85	97	130	102	108	103	130
	Dăeni	94	112	107	139	120	128	112	130	120	143	110	137	118	107	124	122	100	114	147	118	124	120	147
	Gârliciu	85	107	97	129	110	118	101	120	110	133	105	127	108	97	115	112	90	104	137	108	115	110	137
	Ghisdărescí	69	90	79	112	92	101	83	103	96	115	89	111	89	79	100	96	74	87	117	89	100	94	118
	Hârșova	78	99	88	119	104	110	93	111	102	125	97	118	100	88	107	105	83	95	125	100	106	101	125
	Orumbei	100	123	113	143	130	134	122	136	130	149	122	143	127	117	132	128	106	120	152	127	134	126	153
	Ostrov	104	123	117	149	130	138	122	140	130	153	122	147	[illegible]	117	133	132	110	124	157	128	134	130	157
	Saraiu	76	97	86	119	102	108	90	110	100	122	96	118	96	86	105	103	81	94	124	96	104	101	125
	Șiriu	66	86	76	109	90	98	80	100	85	112	85	108	86	76	95	93	71	84	114	86	97	91	115
	Topalu	58	79	68	100	81	90	72	92	85	103	78	100	78	68	90	85	63	76	106	78	89	83	107
	Topolog	100	122	113	145	126	134	121	136	130	148	122	145	127	115	130	128	106	120	150	127	134	126	151
MANGALIA	Agemler	48	39	55	83	20	73	53	66	49	83	49	78	58	48	30	66	54	62	89	57	55	66	90
	Azaplar	63	49	70	93	29	85	65	77	59	91	50	89	70	61	37	78	71	77	101	70	65	91	101
	Cara-Omer	60	41	63	84	23	77	58	67	50	71	43	79	61	55	26	70	66	71	90	60	55	74	90
	Cavaclar	46	31	51	75	10	67	47	60	42	74	32	72	51	43	20	60	51	58	81	50	48	63	83
	Cheragi	68	50	73	95	31	89	68	78	61	94	53	91	72	65	38	80	74	80	102	70	67	84	[illegible]
	Edilkioi	55	46	62	90	27	83	60	74	56	90	46	85	66	55	37	73	62	70	96	65	62	[illegible]	97
	Eghez	54	41	60	86	22	78	56	70	51	85	42	82	61	53	31	70	60	67	91	60	62	73	92
	Gheringec	73	60	80	106	41	79	77	90	71	104	61	101	81	72	49	90	79	87	111	80	78	92	113
	Kazil-Murat	41	25	46	70	5	62	42	54	36	70	26	66	46	38	15	54	47	53	75	44	42	58	77
	Mangalia	86	72	92	117	51	99	87	100	83	115	74	113	92	85	59	101	92	100	123	91	87	104	122
	Musurat	66	61	74	103	43	94	73	89	71	104	61	100	79	68	52	86	72	81	109	78	77	87	111
	Osman-Facă	56	53	66	95	38	85	65	80	63	96	53	92	71	59	47	78	63	73	102	70	71	79	103
	Osmancea	51	44	59	85	25	77	56	70	52	86	44	82	61	51	35	70	58	66	92	60	59	72	94
	Sari-Ghiol	77	60	82	103	39	96	77	86	69	102	63	98	80	73	47	88	82	89	110	79	75	92	110
	Tatlageac	77	66	84	110	46	102	81	94	76	110	67	107	86	77	55	95	83	91	116	84	82	97	[illegible]
	Toprai-Sari	63	55	71	98	37	90	68	83	66	100	55	95	74	63	47	83	70	78	104	73	72	84	106
	Tuzla	80	73	87	116	54	108	86	102	83	118	73	113	92	71	63	100	86	96	122	91	90	102	[illegible]
MEDGIDIA	Ala-Capă	52	56	64	94	46	84	63	82	64	97	56	91	71	58	55	78	59	69	100	70	72	76	102
	Biulbiul	43	41	51	82	29	72	51	69	50	84	41	78	53	46	37	96	49	60	88	56	58	66	90
	Caratai	54	62	63	95	50	85	66	84	67	99	59	93	72	60	59	79	59	71	101	72	74	78	103
	Cocargea	24	22	31	61	20	51	30	47	30	62	20	58	37	25	24	44	31	39	67	36	37	46	68
	Cerna-Voda	28	47	38	70	51	59	43	60	50	75	46	68	50	37	55	54	33	44	75	50	55	51	76
	Carabacă	37	24	42	68	8	60	38	53	35	68	25	66	44	[illegible]	17	53	43	50	74	42	41	55	74
	Kioseler	30	17	35	60	10	51	30	44	26	60	17	57	36	26	14	44	36	42	66	35	34	47	67
	Cochirleni	19	38	27	59	43	49	34	51	40	64	36	59	40	29	47	46	25	35	64	40	46	41	67
	Mahmut-Cuius	31	34	39	71	27	61	41	58	41	73	32	68	47	35	35	54	37	48	77	47	49	54	79
	Medgidia	41	49	50	83	43	73	54	72	55	86	48	80	60	48	50	67	47	59	89	60	62	65	91
	Rașova	12	32	21	52	41	42	27	44	34	56	30	51	33	21	41	39	16	27	58	33	39	34	61
	Seimeni	35	54	45	77	57	67	50	67	56	82	52	75	57	44	61	61	40	51	82	57	62	5	83
	Tașpunar	43	60	53	85	60	74	58	[illegible]	63	89	59	82	65	53	65	68	48	60	90	65	73	66	92
	Tortoman	42	55	50	82	54	72	56	74	61	87	54	82	62	50	60	68	46	58	87	62	67	63	8
	Enigea	20	17	26	54	20	46	24	41	24	56	15	51	30	19	22	38	25	35	61	29	31	39	62
SILISTRA-NOUĂ	Aliman	—	24	10	42	38	31	15	34	23	47	23	39	22	11	36	26	7	17	48	22	29	24	50
	Asarlâc		—	24	44	20	37	17	29	10	44	3	41	20	15	14	29	27	28	52	19	17	34	51
	Beilic			—	32	42	22	10	24	19	37	32	30	13	8	38	17	7	8	38	14	22	14	41
	Bugeac				—	66	11	31	18	35	10	43	5	25	36	58	17	37	25	6	26	29	29	10
	Bairam-Dede					—	58	37	[illegible]	31	56	22	30	42	8	9	49	44	49	72	41	37	54	72
	Canlia						—	21	13	27	15	36	10	17	26	50	9	26	14	15	18	23	8	19
	Caranlâc							—	18	10	32	16	27	7	6	31	14	15	13	36	7	13	17	38
	Carvan								—	18	15	27	12	12	24	41	8	31	20	23	12	12	18	23
	Dobromir									—	35	10	29	12	13	24	19	24	22	40	10	7	25	23
	Esenchioi										—	43	7	26	40	56	19	42	30	12	27	27	25	42
	Enișenlia											—	40	20	14	16	28	26	27	50	19	17	32	10
	Gârlița												—	22	34	52	14	36	24	12	23	24	18	51
	Ghiuvegea													—	13	35	8	20	13	30	3	11	13	12
	Cuzgun														—	30	19	12	15	42	13	1	20	3
	Hairanchioi															—	42	41	43	63	34	29	48	44
	Lipnița																—	23	12	23	9	14	10	63
	Marleanu																	—	12	42	20	27	19	[illegible]
	Oltina																		—	24	14	22	7	46
	Ostrov																			—	32	35	24	34
	Para-Chioi																				—	8	15	34
	Regep-Cuius																					—	23	38
	Satu-Nou																						—	27
	Almalău																							—

49431. Stabilimentul grafic I. V. Socecu, Bucuresci.

HARTA DOBROGEI

FISICA-MILITARA

ȘI

POLITICA-ADMINISTRATIVA

Coprindĕnd noua împărțire administrativă și tóte satele Dobrogei (afară de cătune)

DE

Locotenentul ATH. NAPOLEON

DIN GENIU

SCARA 1/428.000

10 5 0 10 20 30 Chilm.

Prețul Leĭ 3.

48431. STAB. GRAFIC. I. V. SOCECŮ. BUCURESCI.